Wangeela
Luqaas

Seensa
1:1-4 kwi – Hoj 1:1

1 Namoonni baay’een seenaa wantoota nu gid-
duutti raawwatame sanaa barreessuu yaalani-
iru; 2 kunis akka warri jalqabaa kaasanii ijaan
arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti
dabarsanii kennanitti. 3 Kanaafuu yaa Tewofilos
kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hun-
dumaa sirriitti ergan qoradhee booddee seenaa
sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan
gaarii natti fakkaateera. 4 Kunis akka wanni ati
baratte sun dhugaa ta’e akka beektuuf.

Dhalachuu Yohannis Cuuphaa

5 Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetti ra-
maddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Za-
kkaariyaas jedhamu tokkotu ture; niitiin isaa
Elsaabeexis sanyii Aroon. 6 Lamaan isaanii iyyuu
ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee
eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeeltota tu-
ran. 7 Garuu Elsaabeex waan dhabduu turteef
ijoollee hin qaban ture; lamaan isaanii iyyuu
dulloomanii turan.
8 Zakkaariyaasis dabareen garee isaa geenyaan
utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila lubummaa
isaa kennaa jiruu, 9 akkuma duudhaa lubum-
maatti akka mana qulqullummaa Gooftaa seenee
ixaana aarsuuf ixaadhaan filatame. 10 Yeroo

ixaanni aarfamuttis[*] namoonni baay'een alatti
kadhachaa turan.
11 Ergamaan Gooftaas iddoo aarsaa ixaanaatiin
mirga dhaabatee Zakkaariyaasitti mul'ate.
12 Zakkaariyaasis yommuu isa argetti ni rifate;
sodaanis isa qabate. 13 Ergamaan sun garuu
akkana isaan jedhe; "Yaa Zakkaariyaas, hin
sodaatin; kadhannaan kee dhaga'ameera. Niitiin
kee Elsaabeex ilma siif deessi; atis maqaa
isaa Yohannis jedhii moggaasi. 14 Ati ilillee fi
gammachuu ni qabaatta; namoonni baay'eenis
dhalachuu isaatti ni gammadu; 15 inni fuula
Gooftaa duratti guddaa ta'aatii. Daadhii wayinii
yookaan dhugaatii nama macheessu gonkumaa
dhuguu hin qabu;[†] utuma garaa haadha isaa
keessa jiruus Hafuura Qulqulluudhaan ni
guutama. 16 Saba Israa'el keessaas namoota
baay'ee gara Gooftaa, gara Waaqa isaaniitti ni
deebisa. 17 Innis saba Gooftaaf qophaa'e tokko
kurfeessuuf jedhee garaa abbootii gara ijoollee
isaaniitti, warra hin ajajamne immoo gara
ogummaa qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa
fi humna Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni
deema."
18 Zakkaariyaasis, "Ani akkamittin kana
beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis
deemee jira" jedhee ergamaa sana gaafate.
19 Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef;
"Ani Gabri'eel isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu

---

[*] **1:10** 1:10 Yeroo itti aarsaan galgalaa dhi'eeffamuu dha. Yeroon isaas guyyaa keessaa gara sa'aatii sagalii ti. [†] **1:15** 1:15 Kun dirqama addaa kan namni kakuu Naazirummaa of irraa qabu tokko guutuu qabuu dha.

dha; anis sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa
kana sitti himuuf ergameera. 20 Kunoo, ati
sababii dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa'u
hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta'uutti
ni duudda; dubbachuus hin dandeessu."
21 Uummannis yeroo sana sababii
Zakkaariyaas yeroo akkas dheeratu mana
qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isa
eegaa ture. 22 Garuu Zakkaariyaas yommuu
gad ba'etti waan isaanitti dubbachuu hin
danda'iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa
keessatti mul'ata wayii arge hubatan; innis
mallattoon isaanitti himaa ture malee
dubbachuu hin dandeenye.
23 Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwa-
tetti gara mana isaatti deebi'e. 24 Ergasii ni-
itiin isaa Elsaabeex ulfooftee hamma ji'a shani-
itti manaa hin baane. 25 Isheenis, "Gooftaan
salphina namoota gidduutti narra ture narraa
kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti
waan kana naa godhe" jette.

Dhalachuu Yesuus

26 Ji'a ja'affaattis Gabri'eel Ergamichi Waaqa
biraa gara magaalaa Naazreeti ishee Galiilaa
keessatti argamtuutti ergame; 27 innis gara
durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan
maqaan isaa Yoosef jedhamu tokkoof kaadhi-
mamtee‡ dhufe. Maqaan durba qulqullittii

‡ **1:27** 1:27 Kaadhima qabaachuun akka bartee Yihuudootaatti akkuma nama wal fuudheetti cimaa dha. Intalli kaadhimamte tokko nama biraa wajjin ciisuun garuu akkuma ejjaatti ilaalama. Walii galtee kaadhimaa diiguunis niitii ofii yookaan dhirsa ofii hiikuu wajjin tokkuma.

sanaas Maariyaam ture. 28 Ergamaan Waaqaa
sunis gara ishee dhaqee, “Yaa ishee surraa
argatte; nagaan siif haa ta’u! Gooftaan si wajjin
jira” jedhe.
29 Maariyaam garuu dubbii ergamaa sanaatiin
akka malee jeeqamtee, “Kun nagaa akkamiitii?”
jettee yaadde. 30 Ergamichi garuu akkana isheed-
haan jedhe; “Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati
Waaqa biraa surraa argatteertaatii. 31 Kunoo ni
ulfoofta; Ilmas ni deessa; maqaa isaas Yesuus
jettee moggaafta. 32 Innis guddaa ni ta’a; Ilma
Waaqa Waan Hundaa Olii jedhamees ni waa-
mama. Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa
Daawit ni kennaaf; 33 inni mana Yaaqoob irratti
bara baraan ni mo’a; mootummaan isaas dhuma
hin qabu.”
34 Maariyaamis, “Ani durba; yoos wanni kun
akkamitti ta’uu danda’a ree?” jettee ergamaa
sana gaafatte.
35 Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef;
“Hafuurri Qulqulluun sirra bu’a; humni Waaqa
Waan Hundaa Oliis si golbooba. Kanaaf inni
qulqulluun dhalatu sun Ilma Waaqaa ni jed-
hama. 36 Kunoo, firri kee Elsaabeexi iyyuu
dulluma ishee keessa ilma ulfoofteerti; isheen
dhabduu jedhamaa turte sun ji’a ja’affaa qabat-
teerti. 37 Wanni Waaqaaf hin danda’amne hin
jiruutii.”
38 Maariyaamis, “Kunoo, ani garbittii Gooftaa
ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta’u” jetteen.
Ergamichis ishee dhiisee deeme.

Maariyaam Elsaabeexin Dubbisuu Dhaqxe

39 Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan
gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo
dhaqxe. 40 Isheenis mana Zakkaariyaas seen-
tee Elsaabeexin nagaa gaafatte. 41 Elsaabeexis
yommuu nagaa Maariyaam dhageessetti mu-
caan sun gadameessa ishee keessa u'utaale. El-
saabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni guutamte.
42 Isheenis sagalee ishee ol fudhattee iyyitee
akkana jette; "Ati dubartoota keessaa eebbi-
famtuu dha; mucaan ati deessus eebbifamaa
dha. 43 Garuu akka haati Gooftaa koo gara
koo dhuftuuf arjummaan akkanaa akkamitti naa
godhame? 44 Kunoo, akkuma sagaleen nagaa
keetii gurra koo seeneen ulfi gadameessa koo
keessa jiru gammachuun utaaleera. 45 Wanni
Gooftaan isheetti dubbate akka raawwatamu
kan amante isheen eebbifamtuu dha!"

Faarfannaa Maariyaam

46 Maariyaamis akkana jette:

"Lubbuun koo Gooftaadhaaf ulfina kenniti;
47 hafuurri koos fayyisaa koo Waaqatti ni gammada;
48 inni salphina garbittii isaa argeeraatii.
Kunoo ammaa jalqabee dhaloonni hundinuu eebbifamtuu naan jedha;
49 Inni humna qabeessi sun
waan guddaa naa godheeraatii;
maqaan isaa qulqulluu dha.
50 Araarri isaas warra isa sodaataniif
dhalootaa hamma dhalootaatti itti fufa.
51 Inni irree isaatiin hojiiwwan gurguddaa hojjeteera;

of tuultotas yaada garaa isaaniitiin bittinneesseera.
52 Bulchitoota teessoo isaanii irraa buuseera;
gad of qabeeyyii garuu ol kaaseera.
53 Warra beela'an waan gaariidhaan quufseera;
sooreyyii garuu harka duwwaa deebiseera.
54 Inni araara qabeessa ta'uu isaa
yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera;
55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf,
Abrahaamii fi sanyii isaatiif bara baraan waadaa galetti."

56 Maariyaamis gara ji'a sadii Elsaabeexi bira turtee gara mana ofii isheetti deebite.

Dhalachuu Yohannis Cuuphaa

57 Elsaabeexi yeroon da'umsa ishee geenyaan
ilma deesse. 58 Olloonni isheetii fi firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan.

59 Isaanis guyyaa saddeettaffaatti daa'ima sana dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyaas jedhaniis maqaa abbaa isaatiin isa moggaasuu fedhan.
60 Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuu qaba" jette.

61 Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin.

62 Namoonni sunis akka Zakkaariyaas eenyu jedhee daa'ima sana waamuu barbaadu beekuuf jedhanii mallattoon isa gaafatan. 63 Innis gabatee irratti barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan.
64 Yommusuma afaan isaa banamee

arrabni isaa hiikame; innis Waaqa galateef-
fachuudhaan dubbachuu jalqabe. 65 Olloonni
isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni
kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti
odeeffame. 66 Warri kana dhaga'an hundin-
uus, "Yoos daa'imni kun nama akkamii ta'inna
laata?" jedhanii garaa isaaniitti dinqifatan.
Harki Gooftaa isa wajjin tureetii.

Faarfannaa Zakkaariyaas

67 Zakkaariyaas abbaan Yohannis Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana jedhees raajii dubbate:

68 "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan,
Waaqni Israa'el haa eebbifamu.
69 Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti
gaanfa fayyinaa nuuf kaaseera;
70 akkuma afaan raajota isaa qulqulloota duriitiin dubbatetti
71 diinota keenya jalaa,
harka warra nu jibban hundumaa keessaas nu baasuuf jedhee
72 araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuudhaaf,
kakuu isaa qulqulluu,
73 inni abbaa keenya Abrahaamiif kakate yaadachuudhaaf,
74 harka diinota keenyaa keessaa nu baasuudhaaf,
akka nu sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf,
75 akka nu bara jireenya keenyaa guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan,

fuula isaa duratti tajaajilluuf waan kana
godhe.

76 “Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa
Olii ni jedhamta;
ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa
dura ni deemtaatii;
77 kunis akka ati dhiifama cubbuu argachuu
isaaniitiin beekumsa fayyinaa
saba isaatiif kennituuf;
78 sababii araara Waaqa keenyaa kan gara laafi-
naan guutame
kan bariin fayyinaa samii irraa ittiin nuu
bari’uu,
79 warra dukkana keessa,
gaaddidduu du’aa jala jiraniif akka ifa ken-
nuuf;
miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuuf.”

80 Mucichis guddatee hafuuraan jabaachaa
deeme; hamma guyyaa saba Israa’elitti
mul’ateettis gammoojjii keessa jiraate.

2

Dhalachuu Yesuus

1 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa
hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar biraa
labsiin ba’e. 2 Lakkoobsi sabaa kunis bara Qeree-
newoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo
jalqabaatiif taasifame. 3 Namni hundinuu galme-
effamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhaqe.

4 Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa
waan dhalateef magaalaa Naazreeti ishee Gali-
ilaa keessaatii ka'ee gara magaalaa Daawit ishee
Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol
ba'e. 5 Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee
ulfa turte sana wajjin galmeeffamuu dhaqe.
6 Utuma isaan achi jiranuus yeroon da'umsa
ishee ga'e. 7 Isheenis ilma ishee isa hangafa
deesse. Waan mana bultii keessummootaa
keessa iddoon hin jiraatiniif huccuudhaan mar-
tee bidiruu keessa isa ciibsite.

Tiksootaa fi Ergamoota Waaqaa

8 Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee
isaanii tikfatanitu biyya sana ture. 9 Ergamaan
Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftaas naan-
noo isaaniitti ibse; isaanis akka malee sodaatan.
10 Ergamaan sun garuu akkana isaaniin jedhe;
“Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee
nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta'u
isinii fideeraatii. 11 Har'a magaalaa Daawit
keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiris-
toos Gooftícha. 12 Kunis mallattoo isiniif ta'a:
Daa'ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa
ciisu tokko ni argitu.”

13 Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa
baay'een akkuma tasaa mul'atanii Waaqa gala-
teeffachaa akkana jedhan;

14 “Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf,
lafa irrattis nagaan namoota inni itti gam-
maduuf haa ta'u.”

15 Erga Ergamoonni tiksoota dhiisanii gara
samiitti ol ba'anii booddee tiksoonni sun, "Kot-
taa Beetlihemin dhaqnee waan ta'e kan Gooftaan
nutti hime kana ilaalaa" waliin jedhan.
16 Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi
Yoosefin, daa'ima bidiruu keessa ciisus argan.
17 Yommuu isa arganitti waan waa'ee muci-
chaa isaanitti himame sana odeessan; 18 warri
waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksoonni
isaanitti himan sana ni dinqifatan. 19 Maariyaam
garuu waan kana hunda garaatti qabattee itti
yaadaa turte. 20 Tiksoonnis sababii waan
dhaga'anii fi arganiitiif Waaqaaf ulfina kennaa,
isa jajachaas deebi'an; wanni hundinuu akkuma
isaanitti himame sana tureetii.

Yesuus Mana Qulqullummaatti Dhi'eeffame

21 Innis guyyaa saddeettaffaatti, akkuma
yeroon dhagna qabaa isaa ga'een maqaa
utuu haati isaa iyyuu isa hin ulfaa'iniin
dura ergamaan Waaqaa isaaf baaseen Yesuus
jedhamee moggaafame.
22 Akka Seera Museetti yeroon qulqul-
laa'ummaa isaanii geenyaan Yoosefii
fi Maariyaam daa'ima sana Gooftaa
duratti dhi'eessuuf jedhanii isa fudhatanii
Yerusaalemitti ol ba'an. 23 Akkuma
Seera Gooftaa keessatti barreeffametti,
"Dhiirri hangafni hundinuu gooftaaf ni
qulqulleeffama."* 24 Isaanis akkuma Seerri
Gooftaa jedhutti, "Gugee lama yookaan gugee
sosookkee lama"† aarsaa dhi'eessuu dhaqan.

* **2:23** 2:23 Bau 13:2,12 † **2:24** 2:24 Lew 12:8

25 Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu
kan maqaan isaa Simi'oon jedhamu tokko
Yerusaalem keessa ture. Innis jajjabeeffama
Israa'el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqulluunis
isa irra ture. 26 Hafuurri Qulqulluunis akka inni
utuu Kiristoos Gooftícha hin argin hin duune
isatti mul'isee ture. 27 Innis Hafuuraan qa-
jeelfamee mana qulqullummaa seene. Abbaa fi
haati Yesuus yommuu akka duudhaa seerichaatti
waan barbaachisu isaaf guutuuf jedhanii Yesuus
mucicha baadhatanii ol seenanitti, 28 Simi'oon
fuudhee isa hammatee akkana jedhee Waaqa
galateeffate:

29 "Yaa Gooftaa, akkuma dubbii keetiitti,
ati garbicha kee amma nagaan geggeessis.

30 Iji koo fayyina kee isa ati
31 saba hundumaa duratti qopheessite argeera;

32 innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa;
saba kee Israa'eliif immoo ulfina."

33 Abbaa fi haati isaas waan waa'ee isaa dub-
batame sana ni dinqifatan. 34 Simi'oonis isaan
eebbise; haadha daa'ima sanaa Maariyaamiinis
akkana jedhe; "Daa'imni kun Israa'el keessatti
kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota baay'eetiif
sababii, mormii isa irratti dubbatamuufis mal-
lattoo akka ta'u murteeffameera; 35 kunis akka
yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf.
Goraadeen lubbuu kee ni waraana."

36 Gosa Aasheer keessaas raajittii Haannaa
jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el
turte; baay'ees jaartee turte; dhirsa ishee kan
durbummaadhaan itti heerumte wajjin waggaa

torba jiraatte; 37 isheenis hamma umuriin ishee
waggaa 84 guuteetti haadha hiyyeessaa taa-
tee jiraatte. Utuu mana qulqullummaatii hin
dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halka-
nii guyyaa waaqeffachaa turte. 38 Yeruma
sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf galata gal-
chite; warra furama Yerusaalem eeggachaa tu-
ran hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite.
39 Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Goof-
taa ajaju hunda raawwatanii gara Galiilaatti
gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an.
40 Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogum-
maadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqaas isa
irra ture.

Yesuus Mucichi Mana Qulqullummaa Keessatti

41 Abbaa fi haati isaa wagguma waggaan
Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yerusaalem
dhaqaa turan. 42 Yommuu umuriin mucaa
sanaa waggaa kudha lama‡ guutettis akkuma
sirna Ayyaanichaatti Yerusaalemitti ol ba'an.
43 Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu
abbaa fi haati isaa gara mana isaaniitti deebi'aa
jiranuu, Yesuus mucichi Yerusaalemitti isaan
biraa hafe; isaan garuu waan kana hin hubanne.
44 Isaanis waan inni miiltoo isaanii wajjin
jiru se'anii guyyaa tokko deeman. Ergasiis
firoota isaaniitii fi michoota isaanii keessa

‡ **2:42** 2:42 Ijoolleen dhiiraa Yihuudootaa yommuu umuriin isaanii waggaa kudha sadii guututti itti gaafatama ofii isaanii fudhatu. Ta'us yeroo sanaan dura utuu gargaarsa haadhaatii fi abbaa hin barbaadin ajajawwan tokko tokko eeguu qabu. Ajajawwan kanneen keessaas tokko waggaa waggaatti Yerusaalem dhaqanii waaqeffachuu dha.

isa barbaaduu jalqaban. 45 Yommuu isa
dhabanittis, isa barbaaduuf Yerusaalemitti
deebi'an. 46 Guyyaa sadii booddee utuu inni
barsiistota gidduu taa'ee isaan dhaggeeffatuu,
gaaffiis isaan gaafatuu mana qulqullummaa
keessatti isa argatan. 47 Warri isa dhaga'an
hundinuus hubannaa isaatii fi deebii inni kennu
ni dinqifatan. 48 Abbaa fi haati isaas yommuu
isa arganitti ni raajeffatan. Haati isaas, "Gurbaa,
maaliif akkana nu goote? Kunoo, anii fi abbaan
kee yaaddoo guddaadhaan si barbaadaa turree!"
jetteen.

49 Innis deebisee, "Maaliif na barbaaddan?
Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin
beekne moo?" isaaniin jedhe. 50 Isaan garuu
dubbii inni isaanitti dubbate hin hubanne.

51 Innis isaan wajjin Naazreetitti gad bu'e;
isaaniifis ni ajajama ture. Haati isaa garuu
waan kana hunda garaatti qabatte. 52 Yesuusis
ogummaadhaan, hojjaa fi surraadhaan fuula
Waaqaatii fi fuula namaa duratti guddachaa
deeme.

3

Lallaba Yohannis Cuuphaa
3:2-10 kwf – Mat 3:1-10; Mar 1:3-5
3:16,17 kwf – Mat 3:11,12; Mar 1:7,8

1 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee waggaa kudha
shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phi-
ilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis
bulchaa Galiilaa ture; obboleessi isaa Fiiliphoos
bulchaa Ixuriyaasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniiyaas
immoo bulchaa Abileeniis turan; 2 yeroo sana

Haannaasii fi Qayyaaffaan luboota ol aantota
turan. Dubbiin Waaqaa gammoojjii keessatti
gara Yohannis ilma Zakkaariyaas dhufe. 3 Innis
dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbii jijjiirrannaa
lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa
deeme. 4 Kunis isa kitaaba dubbii Isaayyaas raa-
jichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee
dha:

"Sagalee nama gammoojjii keessaa iyyu tokkoo:
'Karaa Gooftaa qopheessaa;
daandii isaas qajeelchaa.
5 Sululli hundi ni guutama;
tulluu fi gaarri hundinuus gad deebifamu.
Karaan jal'aan ni qajeela;
daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeeffama.
6 Sanyiin namaa hundinuus fayyisuu Waaqaa ni
arga.' "*

7 Yohannisis warra harka isaatti cuuphamuuf
dhufaniin akkana jedhe; "Isin ijoollee buutii
nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqat-
taniif eenyutu isinitti hime? 8 Egaa ija qalbii
jijjiirrannaa mirkaneessu naqadhaa. Isin, 'Ab-
baan keenya Abrahaamii dha' ofiin jechuu hin
jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa
Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda'u ani
isinittan himaatii. 9 Qottoon amma iyyuu hidda
mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarii
hin naqanne hundinuus muramee ibiddatti dar-
batama."

10 Namoonni sunis, "Yoos maal haa goonuu
ree?" jedhanii isa gaafatan.

---

* **3:6** 3:6 Isa 40:3-5

11 Yohannisis deebisee, “Namni uffata lama
qabu isa homaa hin qabneef haa qoodu; kan
nyaata qabus akkasuma haa godhu” jedheen.
12 Qaraxxoonni cuuphamuu dhufanii, “Yaa
barsiisaa, nu hoo maal haa goonu?” jedhanii isa
gaafatan.
13 Innis, “Waan ajajamtan caalaa walitti hin
qabinaa” jedheen.
14 Loltoonnis akkasuma, “Nu immoo maal haa
goonu ree?” jedhanii isa gaafatan.
Innis, “Humnaan nama irraa maallaqa hin
fudhatinaa; sobaan nama hin himatinaa; min-
daan keessan isin haa ga’u” jedheen.
15 Namoonni sun hawwiidhaan eegaa turan;
hundi isaaniis, “Yohannis kun inni Kiristoos†
ta’innaa laata?” jedhanii garaa isaaniitti yaadaa
turan. 16 Yohannis akkana jedhee isaan hun-
daaf deebii kenne; “Ani bishaaniin isin cuupha.
Garuu kan na caalaa jabaa ta’e tokko ni dhufa;
ani hidhaa kophee isaa illee hiikuun naaf hin
malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin
cuupha. 17 Innis oobdii isaa qulqulleessee gom-
bisaa isaatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan
isaa harka isaa jira; habaqii garuu ibidda hin
dhaamneen guba.” 18 Yohannisis dubbii bi-
raa baay’eedhaan namoota gorsee wangeelas
isaanitti lallabe.
19 Heroodis bulchaan garuu yommuu sababii
inni niitii obboleessa isaa Heroodiyaas fuudhee
fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan
hundaatiif Yohannis isa ifate, 20 hammina isaa

† **3:15** 3:15 yookaan Masiihicha

hunda irratti dabalee Yohannisin mana hidhaatti
galchee itti cufe.

Cuuphamuu Yesuus
3:21,22 kwf – Mat 3:13-17; Mar 1:9-11
3:23-38 kwf – Mat 1:1-17

21 Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa tu-
ranitti, Yesuusis ni cuuphame. Utuu inni
kadhachaa jiruu samiin banamee, 22 Hafuurri
Qulqulluun bifa gugeetiin mul'atee isa irratti gad
bu'e. Sagaleen, "Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu
dha; ani sitti nan gammada" jedhu tokkos samii
irraa ni dhufe.

Hidda Dhaloota Isaa

23 Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti
umuriin isaa gara waggaa soddomaa ture. Innis
akka waan ilma Yoosef tureetti yaadamaa ture:

ilma Eelii, 24 ilma Maataat,
ilma Lewwii, ilma Melkii,
ilma Yaanaa, ilma Yoosef,
25 ilma Maataatiyaas, ilma Amoos,
ilma Naahoom, ilma Asiiliim,
ilma Naagee, 26 ilma Maa'at,
ilma Maataatiyaas, ilma Semee'i,
ilma Yoosef, ilma Yoodaa,
27 ilma Yoonaan, ilma Resaa,
ilma Zarubaabel, ilma She'altii'eel,
ilma Neeri, 28 ilma Melkii,
ilma Hadii, ilma Qoosaam,
ilma Elmaadaam, ilma Eer,
29 ilma Iyyaasuu, ilma Elii'ezer,
ilma Yoorim, ilma Maataat,
ilma Lewwii, 30 ilma Simi'oon,

ilma Yihuudaa, ilma Yoosef,
ilma Yoonaan, ilma Eliyaaqeem,
31 ilma Meeleyaa, ilma Mennaa,
ilma Maataataa, ilma Naataan,
ilma Daawit, 32 ilma Isseey,
ilma Yoobeed, ilma Bo'eez,
ilma Salmoon, ilma Nahishoon,
33 ilma Amiinaadaab, ilma Aaraam,
ilma Hezroon, ilma Faares,
ilma Yihuudaa, 34 ilma Yaaqoob,
ilma Yisihaaq, ilma Abrahaam,
ilma Taaraa, ilma Naahoor,
35 ilma Seruug, ilma Re'uu,
ilma Feleg, ilma Eeber,
ilma Saalaa, 36 ilma Qaayinaam
ilma Arfaaksaad, ilma Seem,
ilma Nohi, ilma Laamehi,
37 ilma Matuuselaa, ilma Henook,
ilma Yaared, ilma Mahalaleel,
ilma Keenaan, 38 ilma Enoos,
ilma Seeti, ilma Addaam,
ilma Waaqaa.

4

Yesuus Qoramuu Isaa
4:1-13 kwf – Mat 4:1-11; Mar 1:12,13

1 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee
Yordaanosii ka'ee Hafuuruma sanaan gammoo-
jjiitti geeffame; 2 achittis guyyaa afurtama di-
iyaabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana
keessa homaa hin nyaanne; dhuma irrattis ni
beela'e.

3 Diiyaabiloosis, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate,
akka dhagaan kun buddeena ta’u ajaji” jedheen.
4 Yesuus immoo deebisee, “ ‘Namni buddeena
qofaan hin jiraatu’*jedhamee barreeffameera”
jedheen.
5 Diiyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa
baasee hamma liphsuu ijaatti mootummoota
addunyaa hunda isatti argisiise. 6 Akkanas
jedheen; “Ani taayitaa isaaniitii fi ulfina isaanii
hundumaa siifin kenna; taayitaa fi ulfinni kun
waan naa kennameef ani abbaa kennuufii bar-
baadeef kennuu nan danda’a. 7 Yoo ati naa
sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta’a.”
8 Yesuus immoo, “ ‘Waaqa kee Gooftichaaf
sagadi, isuma qofa tajaajili’†jedhamee barreef-
fameera” jedhee deebiseef.
9 Diiyaabiloosis Yerusaalemitti isa geessee, fi-
ixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise.
Akkanas jedheen; “Ati yoo Ilma Waaqaa taate,
asii gad of darbadhu. 10 Akkana jedhamee
barreeffameeraatii:
“ ‘Inni akka isaan sirriitti si eeganiif,
ergamoota isaa siif ni ajaja;
11 isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin
buuneef,
harka isaaniitiin ol si fuudhu.’‡”
12 Yesuus immoo deebisee, “ ‘Waaqa kee
Gooftícha hin qorin’§jedhameera” jedheen.
13 Diiyaabiloos immoo erga qorumsa kana
hunda raawwatee booddee hamma yeroo mi-
jaa’aa argatutti isa dhiisee deeme.

---

* **4:4** 4:4 KeD 8:3 † **4:8** 4:8 KeD 6:13 ‡ **4:11** 4:11 Far 91:1,12
§ **4:12** 4:12 KeD 6:16

Yesuus Naazreetitti Fudhatama Dhabe

14 Yesuus humna Hafuuraatiin Galiilaatti
deebi'e; oduun waa'ee isaas baadiyyaa
guutuu keessa faffaca'e. 15 Inni manneen
sagadaa isaanii keessatti barsiisaa ture; namni
hundinuus isa jaje.

16 Innis Naazreeti iddoo itti guddate dhaqe;
guyyaa Sanbataas akkuma amala isaa mana
sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaa-
bate; 17 kitaabni raajicha Isaayyaas isatti ken-
name. Innis kitaabicha banee kutaa akkana
jedhamee barreeffame argate:

18 "Hafuurri Gooftaa narra jira;
akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf,
inni na dibeeraatii.
Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman,
akka warri jaaman argan,
akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf
na ergeera;
19 inni akka ani bara tola Gooftaa labsuufis
na ergeera."*

20 Innis kitaabicha cufee tajaajiltichatti dee-
bisee kennee taa'e; warri mana sagadaa sana
keessa turan hundinuus xiyyeeffatanii isa ilaalaa
turan. 21 Innis, "Barreeffamni kun har'a
gurra keessanitti raawwatame" isaaniin jechuu
jalqabe.

22 Hundi isaanii waa'ee isaa waan gaarii dub-
bachaa turan; dubbii ayyaan qabeessa afaan
isaatii ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma
Yoosef mitii?" jedhanii gaafatan.

---

* **4:19** 4:19 Isa 61:1,2

23 Yesuusis, “Akka isin, ‘Yaa abbaa qorichaa, of fayyisi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee dhageenye sana as biyya keettis hojjedhu’ jettanii natti mammaaktan ani shakkii hin qabu” isaaniin jedhe.

24 Innis itti fufee akkana jedhe; “Ani dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyyuu iddoo
itti dhalatetti fudhatama hin qabu. 25 Ani
dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas yeroo samiin waggaa sadii fi walakkaa cufamee beelli hamaan bu’eetti haadhota hiyyeessaa baay’eetu
Israa’el keessa ture. 26 Ta’us Eeliyaas gara haadha hiyyeessaa magaalaa Saraaphtaa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkootti ergame malee haadhota hiyyeessaa sana keessaa gara tokkoo
isaaniitti illee hin ergamne. 27 Bara Elsaa’i
raajichaas namoota lamxaa’an hedduutu Israa’el keessa ture; garuu Na’amaan, namicha Sooriyaa tokkicha sana malee warra kaan keessaa namni tokko iyyuu hin qulqulloofne ture.”

28 Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga’anitti akka
malee aaran. 29 Isaanis ka’anii magaalaa sana keessaa gad isa baasan; gad isa darbachuuf jedhaniis ededa tulluu magaalaan isaanii irratti
ijaaramteetti ol isa baasan. 30 Inni garuu giddu-
udhuma isaanii ba’ee deeme.

Yesuus Hafuura Xuraa’aa Baasuu Isaa
4:31-37 kwf – Mar 1:21-28

31 Innis gara Qifirnaahom, magaalaa Galiilaa keessaatti gad bu’e; guyyaa Sanbataas namoota

barsiise. 32 Isaanis waan dubbiin isaa taayitaa
qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan.
33 Namichi hafuura hamaa xuraa'aadhaan
qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddaadhaan iyyee akkana jedhe;
34 "Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!"
35 Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'i!" jedhee ifate. Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba'e.
36 Namoonni hundinuu dinqifatanii, "Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, humnaanis hafuurota xuraa'oo ni ajaja; isaanis ni ba'u"
waliin jedhan. 37 Oduun waa'ee isaas biyya
naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e.

Yesuus Nama Baay'ee Fayyise
4:38-41 kwf – Mat 8:14-17
4:38-43 kwf – Mar 1:29-38

38 Yesuus mana sagadaatii ba'ee mana Simoon dhaqe. Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhatan.
39 Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde.
40 Namoonnis yeroo aduun lixxetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra
harka isaa kaa'ee isaan fayyise. 41 Akkasumas
hafuuronni hamoon iyyanii, "Ati Ilma Waaqaa

ti!” jedhanii namoota baay’ee keessaa ba’an.
Inni garuu sababii isaan akka inni Kiristoos† ta’e
beekaniif isaan ifate; akka isaan dubbatanis hin
eeyyamneef.
42 Yommuu bari’ettis Yesuus achii ba’ee, id-
doo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis
isa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhu-
fanittis akka inni isaan dhiisee hin deemneef
isa dhowwuu yaalan. 43 Inni garuu, “Ani
magaalaawwan kaanittis wangeela mootummaa
Waaqaa lallabuun qaba; sababiin ani ergameefis
kanuma” jedhe. 44 Innis ittuma fufee manneen
sagadaa Yihuudaa keessatti lallabaa ture.

5

Waamamuu Barattoota Jalqabaa

*5:1-11 kwf – Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Yoh
1:40-42*

1 Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex
bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti
naanna’anii dubbii Waaqaa dhaga’aa jiranuu,
2 bidiruuwwan lama ededa bishaanichaa irratti
arge; qurxummii qabdoonni garuu keessaa
ba’anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. 3 Innis
bidiruuwwan sana gidduudhaa ishee kan
Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara
lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi
butus isa kadhate. Yesuusis bidiruu sana irra
taa’ee namoota barsiisuu jalqabe.
4 Innis yommuu dubbatee fixetti Simooniin,
“Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii
qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa” jedhe.

† **4:41** 4:41yookaan Masiihii

5 Simoonis deebisee, “Yaa barsiisaa, nu halkan
guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko
illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef
kiyyoo nan darbadha” jedhe.
6 Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma
kiyyoon isaanii ciccituu jalqabutti qurxummii
akka malee baay’ee qabatan. 7 Kanaafuu akka
michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa
turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon
waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu
qurxummiidhaan guutan; bidiruuwwan sunis
liqimfamuu jalqaban.
8 Simoon Phexrosis yommuu waan kana ar-
getti jilba Yesuusitti kufee, “Yaa Gooftaa, ani
nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!” jedhe.
9 Kunis sababii qurxummiin baay’een qabame
sun Sim’oonii fi warra isa wajjin turan hunda
dinqisiiseef; 10 ilmaan Zabdewoos warri mi-
choota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii fi
Yohannis akkasuma dinqisiifatan.

Yesuusis Sim’ooniin, “Hin sodaatin; ati ammaa
jalqabdee qabduu namootaa ni taataa” jedhe.
11 Isaanis bidiruuwwan isaanii gara qarqaraatti
ol baasanii waan hunda dhiisanii isa duukaa
bu’an.

Namicha Lamxaa’aa Tokko
5:12-14 kwf – Mat 8:2-4; Mar 1:40-44

12 Utuu Yesuus magaalaawwan sana keessaa
isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa gu-
utuun lamxaa’e tokko gara isaa dhufe. Innis
yommuu Yesuusin argetti adda isaatiin lafatti
gombifamee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta’e,

ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate.

13 Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'i!" jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade.

14 Yesuusis, "Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqiitii akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi" jedhee isa ajaje.

15 Haa ta'uu malee oduun waa'ee isaa ittuma
caalee faca'e; namoonni hedduunis isa dhaga'uu
fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara
isaa dhufaa turan. 16 Yesuus garuu yeroo baay'ee
lafa namni hin jirre dhaqee kadhachaa ture.

Yesuus Nama Laamsha'aa tokko Fayyisuu Isaa 5:18-26 kwf – Mat 9:2-8; Mar 2:3-12

17 Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaa jiruu,
Fariisonnii fi barsiistonni seeraa warri gandoota
Galiilaatii fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas
Yerusaalemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka
inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa
isa wajjin ture. 18 Jarri tokko nama dhagni irratti
du'e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis
fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti
ol isa galchuu yaalan. 19 Sababii baay'ina
namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan
bantii manaatti ol ba'anii qadaada bantii manaa
saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus
duratti siree isaatiin gad isa buusan.

20 Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe.

21 Fariisonnii fi barsiistonni seeraas, “Namichi
Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tok-
kicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu
danda’a?” jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqa-
ban.
22 Yesuusis waan isaan yaadaa turan
beekee akkana jedhee gaafate; “Isin maaliif
garaa keessan keessatti waan kana yaaddu?
23 ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo
‘Ka’ii deemi’ jechuutu salphaa dha? 24 Ani garuu
akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf
lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan
barbaada.” Kanaafuu inni namicha dhagni
irratti du’e sanaan, “Ani sitti nan hima; ka’i;
siree kee fudhadhuutii mana keetti gali” jedhe.
25 Innis yeruma sana ka’ee fuula isaanii dura
dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa
jajachaa mana ofii isaatti qajeele. 26 Hundi
isaaniis dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis
guutamanii, “Nu har’a waan takkumaa hin ta’in
argine” jedhan.

Waamamuu Lewwii
5:27-32 kwf – Mat 9:9-13; Mar 2:14-17

27 Ergasii Yesuus achii ba’ee qaraxxuu Lewwii
jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti
qaban taa’uu arge. Yesuusis, “Na duukaa bu’i”
jedheen. 28 Lewwiinis waan hunda dhiisee ka’ee
isa duukaa bu’e.
29 Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesu-
usiif qopheesse; qaraxxoonnii fi namoonni
kaan baay’eenis isaan wajjin nyaachaa turan.
30 Fariisonnii fi Barsiistonni seeraa kanneen ga-
ree isaanii ta’an garuu, “Isin maaliif qaraxxootaa

fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman.
31 Yesuus immoo deebisee akkana isaaniin
jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu.
32 Ani cubbamoota gara qalbii jijjiirrannaatti waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne."

Yesuus Waa'ee Soomaa Gaafatamuu Isaa
5:33-39 kwf – Mat 9:14-17; Mar 2:18-22

33 Isaanis, "Barattoonni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatus; barattoonni Fariisotaas akkasuma godhu; barattoonni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus" jedhaniin.
34 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Isin utuu inni isaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu?
35 Garuu
yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu."
36 Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; "Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaasu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata haaraa sana tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu.
37 Namni daadhii wayinii haaraa*qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin haaraan sun qalqalloo sana ni dhoosa; daadhiin sun ni dhangala'a; qalqallichis horoomaa ba'a.
38 Qooda kanaa

---

* **5:37** 5:37 Daadhii wayinii haaraa – Daadhii wayinii kan amma illee danfaa jiru yookaan kan hin bilchaatin jechuu dha.

daadhiin wayinii haaraan qalqalloo daadhii
wayinii haaraatti naqamuu qaba. 39 Namni
kam iyyuu erga daadhii wayinii kan goge
dhugee booddee daadhii wayinii haaraa hin
barbaadu; isaan, 'Daadhii wayinii kan goge
wayya' jedhuutii."

6

Yesuus Gooftaa Sanbataa ti
6:1-11 kwf – Mat 12:1-14; Mar 2:23–3:6

1 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa
midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas
asheetii midhaanii ciratanii harka isaaniitiin
sukkuummatanii nyaachuu jalqaban. 2 Fariisota
keessaas tokko tokko, "Isin maaliif waan San-
bataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?"
jedhanii gaafatan.

3 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Isin waan
Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela'anitti
godhe sana takkumaa hin dubbifnee? 4 Inni
mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleef-
fame*kan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee
nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne."
5 Yesuusis, "Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti"
isaaniin jedhe.

6 Sanbata biraas inni mana sagadaa seenee
barsiisaa ture; namichi harki isaa mirgaa irratti
goge tokkos achi ture. 7 Fariisonnii fi barsiistonni

---

* **6:4** 6:4 Buddeena kudha lamaan guyyaa Sanbataa mana Waaqaa keessa minjaala warqee dibame irra kaa'amuu dha. Buddeenni kun achitti Gooftaaf dhi'eeffama. Sanbata itti aanutti immoo lubootaaf kennama. Luboonnis iddoo qulqulluu tokkotti nyaachuu qabu.

seeraa Yesuusin himachuuf jedhanii sababa bar-
baadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan
nama fayyisu ilaaluuf isa gaadan. 8 Yesuus garuu
waan isaan yaadan beekee namicha harki irratti
goge sanaan, “Ka’ii fuula nama hundaa dura
dhaabadhu” jedhe. Innis ka’ee achi dhaabate.
9 Yesuusis, “Anis isinan gaafadha; Sanbataan
isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii
hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu
oolchuu moo balleessuu?” isaaniin jedhe.
10 Gara galees hunda isaanii ilaalee
namichaan, “Harka kee diriirfadhu” jedhe.
Innis akkasuma godhe; harki isaas guutumaan
guutuutti fayye. 11 Fariisonnii fi barsiistonni
seeraa garuu akka malee aaranii Yesuusin
maal gochuu akka danda’an waliin mari’achuu
jalqaban.

Ergamoota Kudha Lamaan
6:13-16 kwf – Mat 10:2-4; Mar 3:16-19; Hoj 1:13

12 Yesuusis guyyoota sana keessaa gaaf tokko
kadhannaadhaaf tulluutti ol ba’e; halkan guu-
tuus Waaqa kadhachaa bule. 13 Innis yommuu
lafti bari’etti barattoota isaa ofitti waamee nama
kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota
jedhees isaan moggaase.

14 Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriiyaas,
Yaaqoob,
Yohannis,
Fiiliphoos,
Bartaloomewoos,

15 Maatewos,
Toomaas,
Yaaqoob ilma Alfewoos,
Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame,
16 Yihuudaa ilma Yaaqoob,
Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne.

Eebbaa fi Wayyoowwan
6:20-23 kwf – Mat 5:3-12

17 Innis isaan wajjin gad bu'ee iddoo diri-
iraa tokko irra dhaabate. Tuunni barat-
toota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yi-
huudaa hunda keessaa, Yerusaalem keessaa,
biyya qarqara galaanaa kan naannoo Xiiroosii
fi Siidoonaatii dhufan baay'een, 18 warri isa
dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf dh-
ufanis achi turan. Warri hafuurota xuraa'oon
dhiphachaa turanis ni fayyan; 19 sababii humni
isa keessaa ba'ee hunduma isaanii fayyisaa
tureef, namoonni hundinuu isa tuquuf car-
raaqaa turan.
20 Innis barattoota isaa ilaalee akkana jedhe:
"Isin warri hiyyeeyyiin eebbifamoo dha;
mootummaan Waaqaa kan keessaniitii.
21 Isin warri amma beeloftan eebbifamoo dha;
ni quuftuutii.
Isin warri amma boossan eebbifamoo dha;
ni kolfituutii.
22 Yommuu namoonni sababii Ilma Namaatiif jedhanii isin jibban,
yommuu isaan of keessaa isin baasanii fi isin arrabsan,
yommuu isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan,

isin eebbifamoo dha.
23 “Sababii gatiin keessan samii keessatti gud-
daa ta’eef gaafa sana ililchaatii gammachuud-
haan buburraaqaa. Abbootiin isaanii iyyuu
akkasuma raajota godhaniitii.
24 “Garuu warri sooreyyiin isiniif wayyoo;
isin jajjabina keessan argattaniirtuutii.
25 Warri amma quuftan isiniif wayyoo,
beela’uuf jirtuutii,
warri amma kolfitan isiniif wayyoo;
wawwaachuu fi boo’uuf jirtuutii.
26 Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif
wayyoo;
abbootiin isaanii iyyuu akkanuma raajota
sobaa saadaa turaniitii.

Diina Ofii Jaallachuu
6:29,30 kwf – Mat 5:39-42

27 “Ani garuu isin warra na dhageessanitti
nan hima; diinota keessan jaalladhaa; warra
isin jibbaniif waan gaarii hojjedhaa; 28 warra
isin abaaran eebbisaa; warra isin miidhaniifis
kadhadhaa. 29 Yoo namni tokko maddii tokko si
kabale, maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko
kootii kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee
hin dhowwatin. 30 Nama si kadhatu hundumaaf
kenni; yoo namni kam iyyuu waan kan kee
ta’e fudhate, akka wanni sun siif deebifamu hin
gaafatin. 31 Isinis akkuma namoonni kaan akka
isiniif godhan barbaaddan sana isaaniif godhaa.
32 “Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan,
kun galata maalii isinii qaba? Cubbamoonni
iyyuu warra isaan jaallatan ni jaallatuutii. 33 Isin
yoo warra waan gaarii isinii godhaniif waan

gaarii gootan, kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo cubbamoonni iyyuu ni godhuutii.
34 Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan galata maalii argattu? ‘Cubbamoonni iyyuu’ hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuf jedhanii cubbamootaaf ni liqeessuutii.
35 Isin garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis isaaniif hojjedhaa; utuu waan isinii deebi’u tokko illee hin abdatin isaaniif liqeessaa. Yoos gatiin keessan guddaa ni ta’a; isinis ijoollee Waaqa Waan Hundaa Olii ni taatu; inni warra hin galateeffannee fi hamootaaf illee arjaadhaatii.
36 Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta’e sana, isinis araara qabeeyyii ta’aa.

Namatti Muruu
6:37-42 kwf – Mat 7:1-5

37 “Namatti hin murinaa; isinittis hin muramuutii. Nama hin yakkinaa; isinis hin yakkamtanii. Dhiifamas godhaa; dhiifamni isinii godhamaatii.
38 Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuun gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala’e bobaa keessanitti isinii naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatii.”
39 Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda’aa? Isaan lachuu boolla keessa hin bu’anii?
40 Barataan barsiisaa isaatii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisaa isaa ni ta’a.
41 “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta?
42 Ati utuu ofii keetii jirma ija kee keessa

jiru arguu hin danda'in, akkamitti obboleessa keetiin, 'Obboleessaa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa' jechuu dandeessa? Fakkeessituu nana, duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita.

Mukaa fi Ija Isaa
6:43,44 kwf – Mat 7:16,18,20

43 "Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko
iyyuu hin jiru; mukni gadheenis ija gaarii
hin naqatu. 44 Tokkoon tokkoon mukaa ija
isaatiin beekama. Namoonni muka qoraattii
irraa harbuu, yookaan sokorruu irraa wayinii
hin ciran. 45 Namni gaariin waan gaarii garaa
isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii.

Ijaartota Manaa Lamaan
6:47-49 kwf – Mat 7:24-27

46 "Isin waan ani jedhu hin hojjettan; yoos
maaliif, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa' naan jettu?
47 Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo
dhaga'ee hojiidhaan argisiisu hundi maal akka
fakkaatu ani isinitti nan argisiisa. 48 Isaan nama
mana ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee mana sanaa kattaa irra dhaabe tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan yeroo lola'ee humnaan itti bu'etti mana sana sochoosuu hin dandeenye. 49 Namni dubbii
koo dhaga'ee hojiidhaan hin argisiifne garuu

nama lafa irratti mana hundee hin qabne ijaar-
ratu tokko fakkaata. Yeroo lolaan humnaan itti
bu'etti manni sun ni jige; guutumaan guutuuttis
diigame."

7

Amantii Ajajaa Dhibbaa
7:1-10 kwf – Mat 8:5-13

[1] Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota
isa dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti, Qi-
firnaahom seene. [2] Achis tajaajilaan ajajaa dhib-
baa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu
tokko dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. [3] Ajajaan
dhibbaa sunis waa'ee Yesuus dhaga'ee akka inni
dhufee garbicha isaa fayyisuuf maanguddoota
Yihuudootaa isatti ergee kadhate. [4] Isaanis
yommuu gara Yesuus dhufanitti akkana jedhanii
jabeessanii isa kadhatan; "Ati waan kana isaaf
gochuun namicha kanaaf ni mala; [5] inni saba
keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuf ijaa-
reera." [6] Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme.

Yeroo inni manichatti dhi'aatetti ajajaan dhib-
baa sun akkana jedhee michoota isaa Yesuusitti
erge; "Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati ban-
tii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii.
[7] Sababiin ani ofii koo akka nama gara kee
dhufuun maluufitti hin ilaaliniif iyyuu kanuma.
Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo
ni fayyaatii. [8] Ani mataan koo iyyuu nama
taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa
tokkoon, 'Deemi' nan jedha; innis ni deema; isa
kaaniin immoo, 'Kottu' nan jedha; innis ni dhufa.

Tajaajilaa kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.”

9 Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti isa dinqifate; namoota isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani isinittin hima; ani amantii guddaa akkanaa Israa’el keessatti iyyuu hin arganne” jedhe.
10 Yommuu namoonni ergamanii turan manatti deebi’anitti garbichi sun fayyee isaan eege.

Yesuus Ilma Haadha Hiyyeessaa Du’aa Kaase

7:11-16 kwi – 1Mt 17:17-24; 2Mt 4:32-37; Mar 5:21-24,35-43; Yoh 11:1-44

11 Yesuus ergasii magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhaqe; barattoonni isaatii fi namoonni baay’eenis isa wajjin dhaqan.
12 Yommuu inni karra magaalattiitti dhi’aatetti jarri tokko nama du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi du’e sunis haadha isaatiif ilma tokkicha ture; haati isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalattii baay’eenis ishee wajjin turan.
13 Gooftaanis yommuu ishee argetti na’eefii, “Hin boo’in” jedheen.

14 Innis itti dhi’aatee wasaasaa reeffa sanaa tuqe; warri reeffa baatanis ni dhaabatan. Innis, “Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka’i!” jedheen.
15 Gurbaan du’e sunis ka’ee taa’ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isaatti isa kenne.

16 Hundi isaanii ni sodaatan; “Raajiin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruuf dhufeera” jedhanii Waaqaaf ulfina kennan.
17 Oduun waa’ee Yesuus kunis Yihuudaa

guutuu fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa faffaca'e.

Yesuusii fi Yohannis Cuuphaa
7:18-35 kwf – Mar 11:2-19

18 Barattoonni Yohannis waa'ee waan kana
hundaa isatti himan. Yohannisis isaan keessaa
nama lama ofitti waamee, 19 "Inni dhufuuf jiru
si'i moo yookaan kan biraa eegganna?" jedhee
gaafachuudhaaf Gooftaatti isaan erge.

20 Namoonni sunis yommuu gara Yesuus dhufanitti, "Yohannis cuuphaan, 'Inni dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan biraa eegganna?' jedhee gaafachuudhaaf sitti nu ergeera" jedhaniin.

21 Yesuusis yeruma sana namoota dhibee,
dhukkubaa fi hafuura hamaa qaban hedduu
fayyise; warra jaamaa turan baay'eedhaafis
agartuu deebise. 22 Innis akkana jedhee erg-
amoota sanaaf deebii kenne; "Deebi'aatii waan
argitanii fi waan dhageessan Yohannisitti himaa;
jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu;
warri lamxaa'an ni qulqullaa'u; warri duudan
ni dhaga'u; warri du'an ni ka'u; hiyyeeyyiifis
wangeelli ni lallabama. 23 Namni natti hin
gufanne kam iyyuu eebbifamaa dha."

24 Erga ergamoonni Yohannis ba'anii qajee-
lanii booddee Yesuus akkana jedhee waa'ee
Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal
arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo
qilleensi raasu moo? 25 Yoos maal arguu baatan
ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki,
warri uffata miidhagaa uffatanii qananiidhaan
jiraatan masaraawwan keessa jiru. 26 Garuu isin

maal arguu baatan? Raajii moo? Eeyyee; ani
isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. 27 Kunis
isa waa'een isaa akkana jedhamee barreeffamee
dha:
" 'Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan
karaa kee qopheessu,
fuula kee dura nan erga.'*
28 Ani isinittin hima; namoota dubartoota ir-
raa dhalatan keessaa namni Yohannis cuuphaa
caalu tokko iyyuu hin jiru; namni mootummaa
Waaqaa keessatti nama hundumaa gad ta'e
garuu isa ni caala."
29 Namoonni hundi, qaraxxoonni iyyuu
waan harka Yohannisitti cuuphamanii turaniif
yommuu dubbii Yesuus dhaga'anitti, karaan
Waaqaa qajeelaa ta'uu isaa mirkaneessan.

Yesuusii fi Fariisota

30 Fariisonnii fi beektonni seeraa garuu sababii
harka Yohannisitti hin cuuphaminiif kaayyoo
Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan.
31 Yesuus itti fufee akkana jedhe; "Yoos ani
namoota dhaloota kanaa maaliinan wal fak-
keessuu danda'a ree? Isaan maal fakkaatu?
32 Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa'anii wal
waamanii akkana jedhanii ti:
" 'Nu ulullee isinii afuufne;
isin garuu hin sirbine;
faaruu boo'ichaas faarsine;
isin garuu hin boonye.'
33 Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena
hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu tureetii;

* **7:27** 7:27 Mil 3:1

isin immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jettu.
34 Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin
immoo, ‘Kunoo albaadhessaa fi machaa’aa,
michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa’ jettu.
35 Ogummaan garuu ijoollee ishee hundumaan
mirkaneeffamti.”

Yesuus Shittoo Dibamuu Isaa
7:37-39 kwi – Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8
7:41,42 kwi – Mat 18:23-34

36 Fariisota keessaa namichi tokko akka inni
isa wajjin nyaatuuf Yesuusin affeere; innis
mana Fariisichaa dhaqee maaddiitti dhi’aate.
37 Dubartiin cubbamtuun magaalaa sanaa tokkos
yommuu akka Yesuus mana Fariisichaatti waa
nyaachaa jiru bartetti bilqaaxxii albaasxiroositti
shittoo qabattee dhufte. 38 Isheenis boo’aa
dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee
imimmaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabde.
Rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqxee,
dhungattees miilla isaa shittoo dibde.

39 Fariisichi isa affeere sunis waan kana argee,
“Namichi kun utuu raajii ta’ee, dubartiin isa
tuqxu kun eenyu akka taate, nama akkamiis
akka taate ni beeka ture; isheen cubbamtuud-
haatii” jedhee garaa isaa keessatti yaade.

40 Yesuus immoo, “Yaa Simoon, ani waanan
sitti himu tokko qaba” jedheen.

Innis, “Yaa barsiisaa natti himi” jedhe.

41 Yesuusis akkana jedheen; “Namoonni lama
nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa
liqeeffatan. Inni tokko diinaarii dhibba shan

liqeeffate; kaan immoo diinaarii shantama liqe-
effate. 42 Jarri lachuu waan isaaf kaffalan
dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa
kamtu caalaa isa jaallata?”
43 Simoonis deebisee, “Isa liqiin guddaan dhi-
ifameef sana natti fakkaata” jedheen.
Yesuusis, “Ati dhugaa dubbatte” isaan jedhe.
44 Innis gara dubartittiitti garagalee Simooniin
akkana jedhe; “Dubartii kana argitaa? Ani mana
kee nan dhufe. Ati bishaan miillaa illee naaf
hin kennine; isheen garuu imimmaan isheetiin
miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin
haqxe. 45 Ati na hin dhunganne; dubartiin kun
garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo
dhungachuu hin dhiifne. 46 Ati Zayitii iyyuu
mataa koo hin dibne; isheen garuu miilla koo
shittoo dibde. 47 Kanaafuu ani sittin hima;
sababii jaalalli ishee guddaa ta’eef cubbuun
ishee baay’een sun isheef dhiifameera. Kan
xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo
dha.”
48 Yesuusis dubartittiidhaan, “Cubbuun kee siif
dhiifameera” jedhe.
49 Warri isa wajjin maaddiitti dhi’aatanii tu-
ranis, “Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu kun
eenyu?” jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqa-
ban.
50 Yesuusis dubartittiidhaan, “Amantiin kee si
fayyiseera; nagaan deemi” jedhe.

8

Fakkeenya Namicha Sanyii Facaasuu
8:4-15 kwf – Mat 13:2-23; Mar 4:1-20

1 Yesuusis ergasii wangeela mootummaa
Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara
magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda
biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis
isa wajjin turan; 2 dubartoonni hafuurota hamoo
fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa
wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaa
kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaa
ba'an, 3 Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana
Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraa
baay'ee turan. Dubartoonni kunneenis waan
qabaniin Yesuusii fi barattoota isaa tajaajilaa
turan.

4 Yeroo tuunni guddaan walitti qabamee
namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa
dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana
isaanitti hime: 5 "Namichi sanyii facaasu tokko
sanyii facaafachuu ba'e. Utuu inni facaasaa
jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra
ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan. 6 Kaan
immoo lafa kattaa irra bu'e; innis waan jiidha
hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. 7 Sanyiin bi-
raas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis biqil-
tuu sana wajjin guddatee isa hudhe. 8 Ammas
sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile;
ijas dachaa dhibba naqate."

Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee,
"Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u" jedhe.

9 Barattoonni isaas hiikkaan fakkeenya kanaa
maal akka ta'e isa gaafatan. 10 Innis akkana
jedhe; "Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun
isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani
fakkeenyaan nan dubbadha; kunis,

" 'Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef,
utuma dhaga'anuus, hin hubanneef.'*
11 "Hiikkaan fakkeenyichaa kanaa dha:
Sanyiin sun dubbii Waaqaa ti. 12 Sanyiin karaa
irraa sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu
akka isaan amananii hin fayyineef diiyaabiloos
dhufee dubbicha garaa isaanii keessaa
fudhatuu dha. 13 Sanyiin lafa kattaa irraa
sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti
gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu
hidda hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo
qorumsaatti ni ganu. 14 Sanyiin qoraattii keessa
bu'es warra dubbicha dhaga'anii dha; isaanis
akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo
jireenyaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan
hudhamu; hin bilchaatanis. 15 Sanyiin biyyoo
gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi
gaariidhaan dubbicha dhaga'anii jabeessanii
qabatanii obsaan ija naqatan argisiisa.

Ibsaa fi Baattuu Isaa

16 "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee
keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa'u.
Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu
danda'aniif baattuu ibsaa irra kaa'u. 17 Wanni
dhokfamee utuu hin mul'ifamin hafu, wanni
haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan
utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin
jiruutii. 18 Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan
qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyyuu itti
dabalamee ni kennama; kan hin qabne kam

* **8:10** 8:10 Isa 6:9

iyyuu garuu wanni inni waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama."

Haadha Yesuusii fi Obbolootа Isaa
8:19-21 kwf – Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

19 Haatii fi obboloonni Yesuus isa arguu dhu-
fan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira
ga'uu hin dandeenye. 20 Namni tokkos, "Haati
keetii fi obboloonni kee si arguu barbaadanii ala
dhadhaabatanii jiru" jedhee isatti hime.
21 Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra
dubbii Waaqaa dhaga'anii hojii irra oolchanii
dha" jedhee deebise.

Yesuus Bubbee Gab gochuu Isaa
8:22-25 kwf – Mat 8:23-27; Mar 4:36-41
8:22-25 kwi – Mar 6:47-52; Yoh 6:16-21

22 Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, "Kot-
taa galaana gama ceenaa" jedhe. Kanaafuu isaan
bidiruu yaabbatanii qajeelan. 23 Inni utuu isaan
bidiruudhaan deemaa jiranuu hirribni qabee
rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka'ee,
bidiruun sun bishaaniin guutamuu jalqabe; isaa-
nis balaa guddaa keessa seenan.
24 Barattoonnis dhaqanii, "Yaa Gooftaa, yaa
Gooftaa, nu dhumuuf jirra!" jedhanii isa
dammaqsan.

Innis ka'ee bubbee fi bishaan raafamaa ture
sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni
hundinuus ni tasgabbaa'e. 25 Barattoota isaas,
"Amantiin keessan eessa jira?" jedhee gaafate.

Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi
bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis
ni ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan.

Yesuus Hafuura Hamaa Baasuu Isaa
8:26-37 kwf – Mat 8:28-34
8:26-39 kwf – Mar 5:1-20

26 Isaanis gara biyya Gergeesenoon ishee
galaanaan gama fuullee Galiilaatti argamtuutti
bidiruudhaan ce'an. 27 Yommuu Yesuus qarqara
galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan
hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti
dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata
hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee
mana keessa hin jiraatu ture. 28 Innis yommuu
Yesuusin argetti iyyee miilla isaa irratti kufe;
sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma
Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa bar-
baadda? Ani sin kadhadha; na hin dhiphisin!"
jedhe. 29 Yesuus akka hafuurri xuraa'aan sun
namicha keessaa ba'u ajajee tureetii. Hafuurri
sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi
sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee
eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukku-
tee, hafuura hamaa sanaan gara lafa namni hin
jirreetti geeffamaa ture.

30 Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa
gaafate.

Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een
isatti galanii turaniif, "Leegewoon" jedhee dee-
bise. 31 Hafuuronni hamoon sunis akka inni
akka isaan Qilee keessa bu'an isaan hin ajajneef
Yesuusin kadhatan.

32 Hoomaan booyyee guddaan isaas gaara
irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon
sunis akka inni akka isaan booyyeewwan

sanatti galaniif isaanii eeyyamu Yesuusin kad-
hatan; innis ni eeyyameef. 33 Yommuu hafu-
uronni hamoon sun namicha keessaa ba'anii
booyyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa
hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti
nam'ee liqimfame.

34 Warri booyyeewwan tiksan sunis yommuu
waan ta'e sana arganitti, baqatanii magaalaa fi
baadiyyaatti waan kana odeessan; 35 namoonnis
waan ta'e sana ilaaluu ba'an. Isaanis yommuu
gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni
hamoon keessaa ba'an sana wayyaa uffatee,
qalbii isaattis deebi'ee miilla Yesuus jala taa'ee
argan; ni sodaatanis. 36 Warri waan kana ar-
ganii turanis namichi hafuura hamaan qabame
sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan.
37 Kana irratti namoonni biyya Gergeesenoon
hundinuu waan sodaadhaan guutamaniif akka
Yesuus isaan biraa deemu isa kadhatan. Innis
bidiruu yaabbatee achii deeme.

38 Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba'an
sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus
garuu akkana jedhee of biraa isa deebise;
39 "Mana keetti deebi'iitii wanni Waaqni siif
godhe hammam guddaa akka ta'e odeessi."
Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaf godhe ham-
mam guddaa akka ta'e magaalaa sana hunda
keessatti odeesse.

Mucattii Duutee fi Dubartii Dhukkubsatte
8:40-56 kwf – Mat 9:18-26; Mar 5:22-43

40 Yommuu Yesuus deebi'etti namoonni
baay'een isa simatan. Hundi isaanii isa
eeggachaa turaniitii. 41 Namichi Yaa'iiros

jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee
miilla Yesuus irratti kufee akka inni mana isaa
dhaqu isa kadhate; 42 sababiin isaas intalli isaa
tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaa
kudha lamaa ta'u tokko du'uu geessee turte.

Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa
hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga'an.
43 Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama
dhangala'aa ture tokkos achi turte; garuu
namni tokko iyyuu ishee fayyisuu hin dan-
deenye. 44 Isheenis dugda isaa duubaan dhuf-
tee handaara uffata isaa tuqxe; dhiigni ishees
yommusuma cite.

45 Yesuusis, "Eenyutu na tuqe?" jedhee gaafate.

Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros,
"Yaa barsiisaa namoonni tuutta'anii si dhiibaa
jiru" jedhe.

46 Yesuus garuu, "Namni wayii na tuqeera; ani
akka humni na keessaa ba'e nan beekaa" jedhe.

47 Dubartittiinis akka utuu hin beekamin
deemuu hin dandeenye hubannaan hollachaa
dhuftee miilla isaa irratti kufte. Isheenis maaliif
akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommusuma
fayyite namoota sana hunda duratti dubbate.
48 Kana irratti inni, "Yaa intalaa, amantiin kee
si fayyiseera. Nagaan deemi" jedheen.

49 Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namni
tokko mana Yaa'iiroos bulchaa mana sagadaatii
dhufee, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi barsi-
isicha hin rakkisin" jedhe.

50 Yesuus garuu yommuu dhaga'etti
Yaa'iiroosiin, "Amani malee hin sodaatin; isheen
ni fayyitii" jedhe.

51 Inni yommuu mana Yaa'iiroos ga'etti
Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa
fi haadha intalattii malee akka namni tokko
iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. 52 Kana
irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa,
faarsaas turan. Yesuus garuu, "Hin boo'inaa;
isheen ni rafti malee hin duuneetii" jedhe.
53 Isaan immoo akka isheen duute waan
beekaniif isatti kolfan. 54 Inni garuu harka ishee
qabee, "Intala ko, ka'i!" jedhe. 55 Hafuurri
ishees ni deebi'e; isheenis yommusuma kaatee
dhaabatte. Ergasii Yesuus akka isaan waan
isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime.
56 Abbaa fi haati ishees ni dinqifatan; inni garuu
akka isaan waan ta'e sana nama tokkotti illee hin
himne isaan ajaje.

9

Yesuus Barattoota Kudha Lamaan Erguu Isaa
9:3-5 kwf – Mat 10:9-15; Mar 6:8-11
9:7-9 kwf – Mat 14:1,2; Mar 6:14-16

1 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee,
akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi
akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taay-
itaa kenneef; 2 inni akka isaan mootummaa
Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayy-
isaniif isaan erge. 3 Akkanas isaaniin jedhe;
"Adeemsa keessaniif waan tokko illee jechuu-
nis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena
yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin
qabatinaa. 4 Mana seentan kam iyyuu keessa
hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma tu-
raa. 5 Yoo namoonni isin simachuu baatan,

magaalaa isaaniitii ba'aatii akka ragaa isaanitti
ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa."
6 Isaanis achii ba'anii iddoo hundatti wangeela
lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa
gara ganda kaanii deemaa turan.

7 Heroodis bulchaan waa'ee waan ta'aa ture
hundaa dhaga'e. Innis waan namoonni tokko
tokko Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa
kaafameera jechaa turaniif, 8 warri kaanis
Eeliyaas mul'ateera jechaa waan turaniif, warri
kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko
du'aa ka'eera jechaa waan turaniif akka malee
burjaaja'e. 9 Heroodis garuu, "Ani Yohannisin
mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa'ee
isaa waan akkanaa dhaga'u kun eenyu ree?"
jedhe. Yesuusin arguufis ni hawwa ture.

Yesuus Nama Kuma Shan Sooruu Isaa

9:10-17 kwf – Mat 14:13-21; Mar 6:32-44; Yoh 6:5-13

9:13-17 kwi – 2Mt 4:42-44

10 Ergamoonnis yommuu deebi'anitti waan
hojjetanii turan Yesuusitti himan. Innis ofitti
isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa
Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; 11 namoonni
baay'een garuu waan kana beekanii isa duukaa
bu'an. Innis isaan simatee waa'ee mootummaa
Waaqaa isaanitti hime; warra fayyuun isaan
barbaachises ni fayyise.

12 Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara
isaa dhufanii, "Waan nu as gammoojjii keessa jir-
ruuf, akka namoonni kunneen gara gandootaatii
fi baadiyyaa naannoo kana jiranii dhaqanii

waan nyaatanii fi iddoo bultii barbaadataniif isaan gad dhiisi” jedhaniin.

13 Inni immoo, “Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise.

Isaanis, “Nama kana hundaaf nyaata yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa qabna” jedhanii deebisan.
14 Dhiira gara kuma shantu achi ture.

Inni garuu barattoota isaatiin, “Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisaa” jedhe. 15 Barattoonnis
akkasuma godhan; namni hundis ni taa’e.
16 Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi’eessaniif barattootatti kenne. 17 Isaan hundi
nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa’aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban.

Phexros Eenyummaa Kiristoos Beeksise
9:18-20 kwf – Mat 16:13-16; Mar 8:27-29
9:22-27 kwf – Mat 16:21-28; Mar 8:31–9:1

18 Gaaf tokko Yesuus kophaa isaa kadhannaa irra ture; barattoonni isaas isa wajjin turan. Innis, “Namoonni anaan eenyu jedhu?” jedhee isaan gaafate.

19 Isaanis, “Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo raajota durii keessaa isa tokkotu du’aa ka’e jedhu” jedhanii deebisan.

20 Innis, “Isin hoo? Eenyu anaan jettu?” jedhee gaafate.

Phexrosis, “Ati Kiristoos* Waaqaa ti” jedhee deebise.
21 Yesuusis akka isaan waan kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan
akeekkachiise. 22 Innis, “Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti immoo du’aa ka’uu qaba” jedhe.
23 Ergasii inni hunduma isaaniitiin akkana jedhe; “Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa haa
bu’u. 24 Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu
lubbuu isaa ni oolfata. 25 Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofii isaa immoo dhabe yookaan
yoo gatame inni bu’aa maalii argata? 26 Nama anattii fi dubbii kootti qaana’u kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqulluutiin dhufutti isatti ni qaana’a.
27 “Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du’a hin dhandhaman.”

Bifti Yesuus Geeddaramuu Isaa
9:28-36 kwf – Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

28 Yesuus erga waan kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee Phexros, Yohannisii

* **9:20** 9:20yookaan Masiihii

fi Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu
tokkotti ol ba'e. 29 Utuu inni kadhachaa
jiruus bifti fuula isaa geeddarame; uffanni
isaas adii calaqqisu ta'e. 30 Kunoo namoonni
lama jechuunis Musee fi Eeliyaas, ulfina gud-
daadhaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa
turan. 31 Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee
addunyaa kana irraa deemuu isaa kan inni
Yerusaalemitti raawwachuuf jiru sanaa dudub-
bachaa turan. 32 Phexrosii fi warri isa wa-
jjin turan garuu akka malee mugan; yeroo
dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota
Yesuus wajjin dhadhaabachaa turan lamaan ar-
gan. 33 Phexrosis akkuma namoonni sun Yesuus
biraa deemuu jalqabaniin, “Yaa Gooftaa, as ji-
raachuun nuuf gaarii dha. Daasii sadii jechuunis
tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif
ni ijaarra” jedhe. Inni waan dubbatu hin beeku
ture.
34 Utuma inni dubbachaa jiruu duumessi
tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu
duumessa sana keessa seenanitti ni sodaatan.
35 Sagaleen, “Kun Ilma koo isa ani filadhee dha;
isinis isa dhaga'aa” jedhu tokko duumessicha
keessaa dhufe. 36 Yommuu sagaleen sun dub-
batetti, Yesuus kophaa isaa argame. Barattoon-
nis ni cal'isan malee waan argan keessaa tokko
illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne.

Yesuus Gurbaa Tokko Fayyise

9:37-45 kwf – Mat 17:14-18,22,23; Mar 9:14-27,30-32

37 Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa
gad bu'anitti namoonni baay'een isatti dhufan.

38 Namoota sana keessaas namichi tokko iyyee
akkana jedhe; "Yaa Barsiisaa akka ati ilma koo
naa ilaaltu sin kadhadha; inni anaaf mucaa
tokkichaatii. 39 Hafuurri wayii itti ka'a; gur-
bichis akkuma tasaa iyya; hafuurri sun lafaan
dha'ee isa dhidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha
afaaniin baasa; hafuurichi dafee irraa hin galu;
yeroo hundas isa miidha. 40 Ani akka hafuura
sana baasaniif barattoota kee nan kadhadhe;
isaan garuu hin dandeenye."
41 Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin aman-
nee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiitti isin
wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis isinii obsa?"
jedhe. Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi"
jedhe.
42 Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa
jiruus, hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa
dhidhiitachiise. Yesuus garuu hafuura xuraa'aa
sana ifate; gurbichas fayyisee abbaa isaatiif
kenne. 43 Hundumti isaaniis humna Waaqaa isa
jabaa sana ni dinqifatan.

Utuu hundi isaanii waan Yesuus hojjete sana
dinqisiifachaa jiranuu inni barattoota isaatiin
akkana jedhe; 44 "Waan ani isinitti himuuf jiru of
eeggannaadhaan dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa
dabarfamee harka namootaatti ni kennama."
45 Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka
isaaniif hin galleefis isaan jalaa dhokfamee ture;
isaan waa'ee waan kanaa isa gaafachuus ni
sodaatan.

Namni Nama Hunda Caalu Eenyu?
9:46-48 kwf – Mat 18:1-5
9:46-50 kwf – Mar 9:33-40

46 Isaan keessaa namni nama hundumaa caalu
eenyu akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin
ka'e. 47 Yesuusis waan isaan garaatti yaadan
beekee mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe;
48 akkanas isaaniin jedhe; "Namni mucaa xinnaa
kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata;
namni na simatus isa na erge sana simata; namni
isin hundaa gad ta'e inni hunda caalaatii."
49 Yohannisis, "Yaa Barsiisaa, nu utuu namni
tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu
arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa
dhowwine" jedhe.
50 Yesuus garuu, "Isa hin dhowwinaa; namni
isiniin hin mormine kam iyyuu gara keessan
jiraatii" jedhe.

Mormii Warra Samaariyaa

51 Yesuusis yommuu yeroon inni itti gara sami-
itti ol fudhatamu ga'etti Yerusaalem dhaquuf
hidhatee ka'e. 52 Innis ergamoota of dura erge;
isaanis waan isa barbaachisu qopheessuudhaaf
ganda Samaariyaa tokko seenan. 53 Namoonni
naannoo sanaa garuu sababii inni fuula isaa
Yerusaalemitti deebifatee deemaa tureef isa
hin simanne. 54 Barattoonni isaa jechu-
unis Yaaqoobii fi Yohannis yommuu waan
kana arganitti, "Yaa Gooftaa, akka inni isaan
balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda gad
waamnu barbaaddaa?" jedhan. 55 Yesuus garuu
garagalee isaan ifate. 56 Isaanis darbanii ganda
biraa dhaqan.

Yesuus Duukaa Bu'uun Gatii Nama Baasisa
9:57-60 kwf – Mat 8:19-22

57 Utuu isaan karaa deemaa jiranuus namichi
tokko Yesuusiin, “Ani iddoo ati dhaqxu hundatti
si duukaa nan bu’a” jedhe.
58 Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla
qabu; simbirroonnis man’ee qabu; Ilmi Namaa
garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin
qabu” jedhe.
59 Nama biraatiinis, “Na duukaa bu’i!” jedhe.
Namichi garuu, “Yaa Gooftaa, dura akka ani
dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami”
jedhee deebise.
60 Yesuusis, “Warri du’an du’aa isaanii haa
awwaallatan; ati garuu dhaqiitii mootummaa
Waaqaa lallabi” jedheen.
61 Ammas namni biraa, “Yaa Gooftaa, anis si
duukaa nan bu’a; garuu dura akka ani dhaqee
maatii kootti nagaa dhaamadhu naa eeyyami”
jedhe.
62 Yesuusis deebisee, “Namni harkaan hordaa
qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa
Waaqaatiif hin malu” jedhe.

10

Yesuus Nama Torbaatamii Lama Erguu Isaa
10:4-12 kwf – Luq 9:3-5
10:13-15,21,22 kwf – Mat 11:21-23,25-27
10:23,24 kwf – Mat 13:16,17

1 Kana booddee Gooftaan namoota biraa
72 muudee gara magaalaawwanii fi lafa ofii
dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura
isaan erge. 2 Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan
walitti qabamu baay’ee dha; hojjettoonni garuu
muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa

gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota
erguuf isa kadhadhaa. 3 Deemaa! Ani akka
ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyyiitti isin erga.
4 Borsaa yookaan korojoo yookaan kophee hin
qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa
hin gaafatinaa.

5 "Yeroo mana tokko seentanitti dursaatii, 'Na-
gaan mana kanaaf haa ta'u' jedhaa. 6 Yoo namni
nagaa achi jiraate, nagaan keessan isaaf ta'a;
yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif deebi'a.
7 Waan isaan isinii kennan hunda nyaachaa,
dhugaas achuma turaa; hojjetaaf mindaa isaa
argachuun ni malaatii. Manaa gara manaatti hin
labinaa.
8 "Yeroo magaalaa tokko seentanii
simatamtanitti waanuma isinii dhi'aate
nyaadhaa. 9 Dhukkubsattoota achi jiran
fayyisaatii, 'Mootummaan Waaqaa isinitti
dhi'aateera' jedhaa isaanitti himaa. 10 Yoo
magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan
garuu gara daandii magaalaatti ba'aatii akkana
jedhaa; 11 'Nu akka akeekkachiisa isinii ta'uuf
awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya
irraa dhadha'anna. Ta'us waan kana beekaa:
Mootummaan Waaqaa dhi'aateera.' 12 Ani
isinittin hima; gaafas magaalaa sana irra
Sodoomiif ni salphata.

13 "Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beeti-
sayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin
keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Si-
idoonaa keessatti hojjetamee jiraatee isaan silaa
yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii,
daaraa keessas tataa'anii qalbii jijjiirratu turan.

14 Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi
Siidoonaaf ni salphata. 15 Atis yaa Qifirnaahom,
hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Sii'oolitti
gad buuta.
16 "Namni isin dhaga'u kam iyyuu na dhaga'a;
namni isin dhaga'uu didu anas dhaga'uu dida;
namni na dhaga'uu didu immoo isa na erge sana
dhaga'uu dida."
17 Namoonni torbaatamii lamaan sunis gam-
machuudhaan deebi'anii, "Yaa Gooftaa, hafu-
uronni hamoon iyyuu maqaa keetiin nuu ajaja-
maniiru" jedhan.
18 Yesuusis deebisee akkana jedhe; "Ani utuu
Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu'uu
nan arge. 19 Kunoo, ani akka isin bofaa fi tor-
baanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka humna di-
inaa hundas mo'attaniif aangoo isinii kenneera;
wanni kam iyyuu isin hin miidhu. 20 Garuu
sababii maqaan keessan samii keessatti bar-
reeffameef gammadaa malee sababii hafuuronni
isinii ajajamaniif hin gammadinaa."
21 Yesuus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan
gammachuun guutamee akkana jedhe; "Yaa
Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati
wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa
dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef ani sin gala-
teeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana
gochuutti gammaddeertaatii.
22 "Abbaan koo waan hunda dabarsee natti
kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilmi
eenyu akka ta'e hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi
isa itti mul'isuu fedhu malee namni tokko iyyuu
Abbaan eenyu akka ta'e hin beeku."

23 Barattoota isaattis garagalee kophaatti akkana jedheen; “Iji waan isin argitan argu eebbifamaa dha. 24 Ani isinittin himaatii raajonnii fi mootonni baay’een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga’uu barbaadan; garuu hin dhageenye.”

Fakkeenya Namicha Samaariyaa Tokkoo
10:25-28 kwf – Mat 22:34-40; Mar 12:28-31

25 Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuusin qoruuf jedhee ka’ee dhaabate. Innis, “Yaa Barsiisaa, ani jireenya bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate.
26 Yesuusis deebisee, “Seera keessatti maaltu barreeffame? Atis akkamitti dubbifta?” jedheen.
27 Namichis, “ ‘Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu;* ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaalladhu’†” jedhee deebise.
28 Yesuusis, “Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa” jedheen.
29 Namichi sun garuu qajeelaa of gochuu barbaadee, “Ollaan koo eenyu?” jedhee Yesuusin gaafate.
30 Yesuusis deebisee akkana jedhe; “Namichi tokko utuu Yerusaalemii ba’ee Yerikootti gad bu’aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii, tumanii, du’aa fi jireenya gidduutti isa dhiisanii deeman.
31 Lubni tokko utuu akkuma tasaa karaa

* **10:27** 10:27 KeD 6:5 † **10:27** 10:27 Lew 19:18

sanaan gad bu'uu namicha argee irraa goree
darbe. 32 Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko
yommuu iddoo sana ga'eetti namicha sana argee
irraa goree darbe. 33 Namichi Samaariyaa tokko
garuu utuu deemaa jiruu iddoo namichi sun
jiru ga'e; yommuu isa argettis garaa laafeef.
34 Innis itti dhi'aatee zayitii fi daadhii wayinii
madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras
kaa'ee, mana boqonnaa keessummootaatti isa
geesse; achittis isa gargaare. 35 Guyyaa itti
aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana bo-
qonnaa sanaatti kennee, 'Namicha kana ittiin
naa wal'aani; yoo kana caalaa baaftes ani yeroon
deebi'ee dhufutti siifin kenna' jedheen.

36 "Egaa jara sadan kanneen keessaa ollaan
namicha harka saamtotaa seene sanaa isa kam
seeta?"
37 Hayyuun seeraa sunis, "Isa garaa laafeef
sana" jedheen.

Yesuusis, "Atis dhaqiitii akkasuma godhi" jedheen.

Yesuus mana Maartaatii fi Maariyaam Dhaqu Isaa

38 Utuu karaa deemaa jiranuu Yesuus ganda
tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos
mana isheetti isa simatte. 39 Isheenis ob-
boleettii Maariyaam jedhamtu tokko qabdi turte;
Maariyaamis miilla Gooftaa jala teessee waan
inni jedhu dhaggeeffachaa turte. 40 Maartaan
garuu baay'ina hojiitiin waan dadhabaa turteef
gara isaa dhuftee, "Yaa Gooftaa, obboleettiin koo
akka ani hojii hunda kophaa koo hojjedhu natti

dhiisuun ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti himi!" jette.
41 Gooftaanis deebisee akkana jedheen; "Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa'ee waan baay'ee yaaddofta; ni raafamtas.
42 Wanni barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; Maariyaam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu."

11

Yesuus Waa'ee Kadhannaa Barsiisuu Isaa
11:2-4 kwf – Mat 6:9-13
11:9-13 kwf – Mat 7:7-11

1 Gaaf tokko Yesuus iddoo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, "Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi" jedheen.
2 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa:
" 'Yaa Abbaa,
maqaan kee haa qulqullaa'u;
mootummaan kee haa dhufu.
3 Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa,
guyyuma guyyaan nuu kenni.
4 Akkuma nus warra cubbuu nutti hojjetaniif dhiifnu sana
atis cubbuu keenya nuu dhiisi;
qoramatti nu hin galchin.' "
5 Innis akkana isaaniin jedhe; "Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhaqee, 'Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa liqeessi;
6 michuun koo kan karaa deemu

tokko natti goreeraatii; anis waanan dhi'eessuuf
tokko illee hin qabu' haa jedhu. 7 Namichi
mana keessaa sunis, 'Na hin rakkisin; balballi
cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra
jiru; ani ka'ee waan tokko illee siif kennuu
hin danda'u' jedhaanii? 8 Ani isinittin hima;
sababii inni michuu isaa ta'eef jedhee ka'ee
buddeena sana isaaf kennuu baatu illee, sababii
ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka'ee waan
isa barbaachisu hunda ni kennaaf.
9 "Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhadhaa,
isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu;
rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. 10 Namni
kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni
argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama.
11 "Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ilmi
isaa qurxummii isa kadhate, qooda qurxummii
bofa kennuuf eenyu? 12 Yookaan namni yoo
ilmi isaa hanqaaquu isa kadhate torbaanqabaa
kennuuf eenyu? 13 Erga isin warri hamoon
iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu
beektanii, Abbaan keessan inni samii irraa im-
moo hammam caalchisee warra isa kadhataniif
Hafuura Qulqulluu haa kennuu ree!"

Yesuusii fi Bi'eelzebuul

11:14,15,17-22,24-26 kwf – Mat 12:22,24-29,43-45

11:17-22 kwf – Mar 3:23-27

14 Yesuusis hafuura hamaa arrab-didaa
ta'e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurri
hamaan sun ba'etti arrab-didaan sun ni
dubbate; namoonnis ni dinqifatan. 15 Isaan
keessaa namoonni tokko tokko garuu, "Inni

Bi'eelzebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin
hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. 16 Warri
kaan immoo mallattoo samii irraa isa
gaafachuudhaan isa qoran.
17 Yesuusis yaada isaanii beekee akkana jed-
heen; "Mootummaan gargar of qoodu kam iyyuu
ni diigama; manni gargar of qoodus ni jiga.
18 Seexanni yoo gargar of qoode, mootummaan
isaa akkamitti dhaabachuu danda'a? Wanni
ani akkana jedhuuf sababii isin akka waan
ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasuu
dubbattaniif. 19 Egaa yoo ani Bi'eelzebuuliin
hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan immoo
maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii
murtii isinitti ta'u. 20 Garuu ani quba Waaqaatiin
hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootum-
maan Waaqaa isinitti dhufeera.
21 "Yommuu namni jabaan guutummaatti
mi'a lolaa hidhate tokko mana isaa eeggatutti,
qabeenyi isaa nagaadhaan taa'aaf. 22 Garuu
namni jabinaan isa caalu tokko yoo lolee isa
mo'ate, mi'a lolaa kan namichi sun amanate
sana isa irraa fudhatee boojuu isaas qoqqooda.
23 "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan
morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam
iyyuus ni bittinneessa.
24 "Hafuurri xuraa'aan yommuu nama keessaa
ba'utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaa*keessa
joora; garuu hin argatu. Innis, 'Mana koo
isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha.

* **11:24** 11:24 Lafti gogaan akka waan jireenya hafuurota hamootiif mijaa'aa ta'eetti herregama ture (Isa 13:21-22; 34:14 ilaalaa).

25 Yommuu achi ga'uttis manicha haramee
qulqulleeffamee argata. 26 Ergasiis dhaqee ha-
fuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo
ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi
jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isa
jalqabaa caalaa hammaata."

27 Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu,
dubartiin tokko namoota gidduudhaa sagalee
ishee ol fudhattee, "Garaan si baate, harmi ati
hootes eebbifamaa dha" jette.

28 Inni garuu deebisee, "Kana caalaa iyyuu,
warri dubbii Waaqaa dhaga'anii ajajamaniif
eebbifamoo dha" jedhe.

Mallattoo Yoonaas
11:29-32 kwf – Mat 12:39-42

29 Akkuma baay'inni namootaa dabalameen
Yesuus akkana jedhe; "Dhaloonni kun dhaloota
hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu
mallattoo Yoonaas malee mallattoon tokko iyyuu
isaaf hin kennamu. 30 Akkuma Yoonaas mal-
lattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Namaas
mallattoo dhaloota kanaa ni ta'aatii. 31 Mootittiin
kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota kanaa
wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogum-
maa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii
dhufteetii. Kunoo kan Solomoonin caalu as
jira. 32 Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti
dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan
lallaba Yoonaasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo
kan Yoonaasin caalu as jira.

Ibsaa Dhagnaa
11:34,35 kwf – Mat 6:22,23

33 “Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee iddoo
hin mul’anne yookaan gombisaa jala hin kaa’u.
Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa
arganiif baattuu isaa irra kaa’u. 34 Iji kee ibsaa
dhagna keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni
kee guutuun ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa
hin ta’in garuu dhagni kees dukkanaan guutama.
35 Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin
taaneef of eeggadhu. 36 Egaa yoo dhagni kee
hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko
iyyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni
ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni kee
guutummaatti ifa ni qabaata.”

Fariisonnii fi Barsiistonni Seeraa Ifataman

37 Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen
Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus
isa wajjin nyaata nyaatuuf mana isaatti isa
waame; Yesuusis ol seenee maaddiitti dhi’aate.
38 Fariisichi garuu akka Yesuus nyaataan dura
hin dhiqatin argee dinqisiifate.

39 Gooftaanis akkana isaan jedhe; “Isin Fari-
isonni duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu;
keessi keessan garuu saamichaa fi hamminaan
guutameera. 40 Yaa namoota gowwoota! Inni
duuba isaa uume sun keessa isaa immoo hin
uumnee? 41 Isin garuu waan xoofoo fi caabii
keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoos wanni
hundinuu isinii qulqullaa’aa.

42 “Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala,
cilaaddaamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan
keessaa tokko Waaqaaf ni kennitu; murtii qa-
jeelaa fi jaalala Waaqaa garuu ni tuffattu. Silaa

utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture.

43 “Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu.

44 “Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!”

45 Hayyoota seeraa keessaas tokko deebisee, “Yaa Barsiisaa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!” jedheen.

46 Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin ba’aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqxan.

47 “Isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; kan isaan ajjeeses abbootuma keessan.
48 Kanaafuu isin akka waanuma abbootiin keessan hojjetan sana deeggartan dhugaa baatu; isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwaala raajotaa ijaartu.
49 Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, ‘Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni ajjeesu; kaan immoo ni ari’atu’ jedhe.
50 Kanaaf dhaloonni kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyaatii jalqabee dhangala’etti ni gaafatama;
51 dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyaas isa iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonni kun waan kana hundumatti ni gaafatama.

52 “Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin
furtuu beekumsaa fudhattaniirtu. Ofii keessanii
hin seenne; warra seenaa turanis dhowwitani-
irtu.”
53 Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonnii
fi barsiistonni seeraa jabeessanii isaan mormuu,
akka inni waan baay’ee dubbatuufis isa tuttuqu
jalqaban. 54 Waan afaan isaatii ba’uun isa
qabuufis eeggachaa turan.

12

Of eeggachiisa
12:2-9 kwf – Mat 10:26-33

1 Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma
hedduu tokko hamma isaan wal irra ejjetanitti
walitti qabametti, Yesuus duraan dursee barat-
toota isaatiin akkana jechuu jalqabe; “Raaci-
tii Fariisotaa irraa of eeggadhaa; kunis fak-
keessitummaa dha. 2 Wanni haguugamee utuu
hin mul’ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee
utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiru.
3 Wanni isin dukkana keessatti dubbattan, ifa
guyyaatiin dhaga’ama; wanni isin gola keessatti
gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama.
4 “Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra
dhagna ajjeesanii ergasii immoo kana caalaa
homaa gochuu hin dandeenye hin sodaatinaa.
5 Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin
argisiisa; isa erga ajjeesee booddee gahaanna-
mitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana so-
daadhaa; eeyyee, ani isinittin hima; isa so-
daadhaa. 6 Daaloteen shan saantima lamatti
gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko

iyyuu Waaqni hin irraanfatu. 7 Dhugumaanuu
rifeensi mataa keessanii hundi lakkaa'ameera.
Hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii
qabduutii.
8 "Ani isinittin hima; nama fuula namootaa
duratti ifaan ifatti dhugaa naa ba'u kamiif iyyuu,
Ilmi Namaas fuula ergamoota Waaqaa duratti
dhugaa ni ba'a. 9 Namni fuula namootaa duratti
na ganu kam iyyuu garuu fuula ergamoota
Waaqaa duratti ni ganama. 10 Nama Ilma Na-
maatiin mormee jecha tokko dubbatu hundaaf
ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan
mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu hin dhi-
ifamu.
11 "Yommuu manneen sagadaa, bulchitootaa
fi abbootii taayitaa duratti dhi'eeffamtanitti
akkamitti akka falmattan yookaan maal akka
jettan hin yaadda'inaa. 12 Hafuurri Qulqulluun
yeruma sana Waan isin jechuu qabdan isin
barsiisaatii."

Fakkeenya Sooressa Gowwaa

13 Tuuta sana keessaa namichi tokko, "Yaa
Barsiisaa, akka obboleessi koo dhaala naa hiruuf
maaloo itti naa dubbadhu" jedheen.
14 Yesuus garuu deebisee, "Namana, eenyutu
isin gidduutti abbaa murtii yookaan hirtuu
dhaalaa na godhe?" jedheen. 15 Innis, "Ilaal-
ladhaa! Doqnummaa hunda irraas of eegaa;
jireenyi nama tokkoo baay'ina qabeenya isaatiin
hin murteeffamuutii" jedheen.
16 Innis akkana jedhee fakkeenya kana
isaanitti hime; "Lafti qotiisaa namicha sooressa
tokkoo midhaan guddaa kenneef. 17 Namichi

sunis, 'Ani waan lafan itti midhaan koo galfadhu
hin qabneef maal gochuu naa wayya?' jedhee
garaa isaatti yaade.

18 "Innis akkana jedhe; 'Wanni ani godhu
kana; gombisaa koo diigee guddaa isaa nan
ijaarradha; midhaan koo fi mi'a koo hunda
achittin kuufadha. 19 Lubbuu kootiinis, "Yaa
lubbuu ko, ati waan gaarii hedduu kan waggaa
baay'eef kuufame qabda; boqodhu; nyaadhu;
dhugi; gammadis" nan jedha.'

20 "Waaqni garuu, 'Yaa gowwicha, edanuma
lubbuu kee sirraa fudhachuu barbaadu; egaa
wanni ati walitti qabatte sun kan eenyuu ta'a?'
jedheen.

21 "Kanaafuu namni ofii isaatiif badhaadhum-
maa kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin
sooromin kam iyyuu akkasuma ta'a."

Hin Yaadda'inaa
12:22-31 kwf – Mat 6:25-33

22 Yesuusis barattoota isaatiin akkana
jedhe; "Kanaafuu ani isinittin hima; 'maal
nyaanna?' jettanii waa'ee jireenya keessanii hin
yaadda'inaa; yookaan 'maal uffanna?' jettanii
waa'ee dhagna keessanii hin yaadda'inaa.
23 Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaatii.
24 Mee arraageyyii ilaalaa: Isaan hin facaafatan
yookaan hin haammatan; gombisaa yookaan
gumbii hin qaban; ta'us Waaqni isaan soora.
Isin immoo hammam simbirroota caalaa
gatii guddaa qabdu! 25 Isin keessaa namni
yaadda'uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma
tokko dabalachuu danda'u eenyu? 26 Yoos isin

erga waan xinnoo akkasii illee godhachuu hin
dandeenye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree?
27 “Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka
guddatan mee ilaalaa; isaan hin dhama’an
yookaan hin fo’an. Ani garuu isinittin hima;
Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti,
akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. 28 Isin yaa
warra amantii xinnoo nana! Waaqni erga marga
dirree kan har’a jiruu fi kan bor immoo ibid-
datti naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti
immoo hammam kana caalaa haa uffisuu ree.
29 Qalbii keessan waan nyaattan irra yookaan
waan dhugdan irra hin kaa’atinaa; waa’ee isaas
hin yaadda’inaa. 30 Addunyaan ormootaa waan
kana hunda ni barbaaduutii; Abbaan keessan
akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni
beeka. 31 Garuu mootummaa isaa barbaadaa;
wanni kun akkasuma isiniif kennama.
32 “Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa;
Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaal-
lateeraatii. 33 Waan qabdan gurguraatii hiyy-
eeyyiif kennaa. Korojoo hin moofofne, qabeenya
dhuma hin qabnes samii irratti, iddoo hattuun
itti hin dhi’aannee fi biliinis hin balleessinetti ofii
keessaniif kuufadhaa. 34 Idduma badhaadhum-
maan keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii.

Qophaa’anii Eeguu
12:35,36 kwf – Mat 25:1-13; Mar 13:33-37
12:39,40,42-46 kwf – Mat 24:43-51

35 “Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa’aa; ib-
saa keessanis ibsadhaa; 36 akkuma namoota
yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi
heerumaatii galee balbala dhadha’utti dafanii

isaaf banuuf jedhanii qophaa’anii isa eeganii
ta’aa. 37 Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti
isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbifamoo
dha; ani dhuguman isinitti hima; inni marx-
ifatee akka isaan nyaataaf taa’an ni godha;
dhufees isaan tajaajila. 38 Garboonni gooftaan
isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti
yookaan kutaa sadaffaatti dhufee akkasuma
isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebb-
ifamoo dha. 39 Garuu waan kana hubadhaa: Ab-
bichi manaa utuu sa’aatii kamitti akka hattuun
dhuftu beekee, silaa akka manni isaa cabsamee
seenamu itti hin dhiisu ture. 40 Isinis akkasuma
qophaa’uu qabdu; Ilmi Namaa sa’aatii isin hin
eegnetti dhufaatii.”

41 Phexrosis, “Yaa Gooftaa, ati fakkeenya kana
nu qofatti moo nama hundumatti himta?” jed-
hee gaafate.

42 Gooftaanis akkana jedhee deebise; “Egaa
hojii adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan
gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo
malutti isaanii kennuuf jedhee garboota isaa
irratti isa muudu eenyu? 43 Garbichi gooftaan
isaa yommuu deebi’utti utuu inni akkasuma
hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha. 44 Ani
dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa
hunda irratti isa muuda. 45 Garbichi sun garuu
yoo, ‘Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura’
ofiin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa
tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa’e,
46 gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin
eegnee fi sa’aatii inni hin beeknetti ni dhufa.
Innis isa kukkuta; warra hin amanne keessattis

isa ramada.
47 “Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu
hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa
barbaadu hin hojjenne sun akka malee tumama.
48 Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu
hojjete garuu adaba salphaatu isa irra ga’a.
Nama wanni baay’een itti kenname hunda ir-
raa waan baay’eetu eegama; nama imaanaan
guddaan itti kenname irraa immoo kan caalutu
barbaadama.

Gargar Ba’uu Malee Nagaa miti
12:51-53 kwf – Mat 10:34-36

49 “Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu
inni ammuma iyyuu qabatee ani akkam hawwa!
50 Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkotu jira;
hamma inni raawwatamutti ani akka malee
nan dhiphadha! 51 Isin waan ani lafa irratti
nagaa buusuuf dhufe seetuu? Akkas miti; ani
isinittin hima; ani gargar ba’uu fiduufan dhufe
malee nagaa buusuuf hin dhufne. 52 Si’achi
maatiin nama shan qabu tokko gargar qoodama;
namni sadii nama lamatti ka’a; namni lama
immoo nama sadiitti ka’a. 53 Abbaan ilmatti,
ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli haadhatti,
amaatiin niitii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatii
isheetti ka’uudhaan gargar ba’u.”

Bara Ilaalanii Waa Himuu

54 Yesuusis tuuta sanaan akkana jedhe; “Isin
yommuu duumessa karaa lixa biiftuutiin ol ba’u
argitanitti yeruma sana, ‘Bokkaan ni rooba’
jettu; innis ni rooba. 55 Yommuu bubbeen
kibbaa bubbisutti immoo, ‘Ni ho’a’ jettu; innis
ni ho’a. 56 Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii

fi samiitiif hiikkaa kennuu ni beektu. Bara
ammaa kanaaf immoo hiikkaa kennuu akkamitti
wallaaltu?
57 “Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa
hin murteessine? 58 Ati yommuu amajaajii kee
wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma
irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; yoo
kanaa achii amajaajiin kee abbaa seeraatti si
geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti si
kenna; poolisiin immoo mana hidhaatti si dar-
bata. 59 Ani sitti nan hima; ati hamma saantima
ishee dhumaa of irraa baaftutti achii hin baatu.”

13

Qalbii Jijjiirrachuu Yookaan Baduu

1 Yeroo sana namoonni waa’ee warra Galiilaa
kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaani-
itti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko
achi turan. 2 Yesuusis deebisee akkana jedheen;
“Sababiin namoonni Galiilaa kunneen akkas
dhiphataniif waan isaan saba Galiilaa kaan
hunda irra cubbamoota turaniif seetuu? 3 Ani
isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii
jijjiirrachuu baannaan hundi keessan akkasuma
baddu. 4 Yookaan namoonni kudha saddeet-
tan gamoon Saliihoom isaan irratti jigee isaan
fixe sun warra Yerusaalem keessa jiraatan kaan
hunda irra waan yakka hojjetan seetuu? 5 Ani
isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii
jijjiirrachuu baannaan, hundi keessan akkasuma
baddu.”
6 Innis akkana jedhee fakkeenya kana dub-
bate; “Namichi tokko muka harbuu kan iddoo
dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame tokko

qaba ture; innis muka sana irra ija barbaaduu
dhaqee waan tokko illee dhabe. 7 Innis hojje-
taa iddoo dhaaba wayinichaatiin, 'Ani waggaa
sadan darban kana muka harbuu kana irraa ija
barbaadachuuf jedhee marmaaraan ture; garuu
waan tokko illee irraa hin arganne; muriitii gati!
Inni maaliif lafa balleessa?' jedhe.

8 "Namichi sunis deebisee akkana jedheen;
'Yaa Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa'oo
itti naqaatii mee wagguma tokko haa turu. 9 Yoo
inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dha! Yoo
kanaa achii murtee gatuu dandeessa.' "

Dubartiin Dugdi Ishee Goophate Tokko Fayyifamuu Ishee

10 Yesuus guyyaa Sanbataa tokko manneen
sagadaa keessaa isa tokkotti barsiisaa ture.
11 Dubartiin hafuurri hamaan waggaa kudha
saddeeti dugda ishee goophesse tokkos achi
turte; isheenis waan gad gogdeef gonkumaa ol
jechuu hin dandeessu turte. 12 Yesuusis yommuu
ishee argetti ofitti ishee waamee, "Dubartii nana,
ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta" jedheen,
13 Innis harka isaa ishee irra kaa'e; isheenis
yeruma sana ol jettee Waaqa galateeffatte.

14 Bulchaan mana sagadaas sababii Yesuus
guyyaa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree
namootaan, "Guyyaan hojii ja'atu jira; guyyoota
sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa
Sanbataa hin dhufinaa" jedhe.

15 Gooftaan immoo akkana jedhee deebiseef;
"Yaa fakkeessitoota! Isin keessaa namni guyyaa

Sanbataa qotiyyoo isaa yookaan harree isaa dal-
laa keessaa hiikee bishaan obaasuu hin geessine
jiraa? [16] Yoos dubartiin kun intalli Abrahaam
kan Seexanni waggaa kudha saddeeti guutuu
hidhee ture kun guyyaa Sanbataatiin hidhaa
kana irraa hiikamuun isheef hin maluu?”
[17] Yommuu inni waan kana dubbatetti mormi-
toonni isaa hundi ni qaana’an; namoonni garuu
hojjiiwwan dinqii kanneen inni hojjechaa ture
hundatti ni gammadan.

Fakkeenya Sanyii Sanaaficaatii fi Fakkeenya Raacitii

13:18,19 kwf – Mar 4:30-32

13:18-21 kwf – Mat 13:31-33

[18] Yesuusis akkana jedhee gaafate; “Mootum-
maan Waaqaa maal fakkaata? Anis maaliinan
wal isa fakkeessa? [19] Mootummaan Waaqaa
sanyii sanaaficaa kan namni tokko fuudhee
lafa qotiisaa isaa keessatti facaase fakkaata.
Sanyiin sunis guddatee muka ta’e; simbirroonnis
dameewwan isaa irra jiraatan.”
[20] Amma illee akkana jedhee gaafate; “Ani
mootummaa Waaqaa maaliinan wal fakkeessa?
[21] Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma
inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu
sadiitti makte fakkaata.”

Balbala Dhiphaa

[22] Yesuusis utuu gara Yerusaalem deemuu
namoota barsiisaa magaalaawwanii fi gandoota
keessa darbaa ture. [23] Namichi tokkos, “Yaa
Gooftaa warri fayyifaman namoota muraasa
qofaa?” jedhee isa gaafate.

Innis akkana isaaniin jedhe; 24 “Balbala
dhiphaadhaan seenuuf tattaaffadhaa; ani isinit-
tin hima; namoonni baay’een seenuu ni yaaluu-
tii; garuu hin danda’an. 25 Abbaan mana sanaa
takkaa ka’ee balbalicha cufannaan isin ala dhaa-
batanii balbala rurrukutaa, ‘Yaa Gooftaa balbala
nuu bani’ jettanii kadhattu.

“Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku
yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku’ isiniin
jedha.

26 “Isin immoo, ‘Nu si wajjin nyaannee
dhugneerra; atis daandii keenya irratti barsiif-
teerta’ jettuun.

27 “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku
yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku. Isin
warri hammina hojjettan hundinuu na biraa
badaa!’ jedha.

28 “Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, Yaaqoobii
fi raajota hunda mootummaa Waaqaa
keessatti argitanii, ofii keessanii immoo gad
darbatamtan, achitti boo’uu fi ilkaan qaruutu
ta’a. 29 Namoonnis ba’a biiftuutii fi lixa
biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa
Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi’aatu.
30 Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta’an
keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra
jalqabaa ta’an keessaa immoo warra dhumaa
ta’an jiru.”

Yesuus Yerusaalemiif Gadduu Isaa
13:34,35 kwf – Mat 23:37-39
13:34,35 kwi – Luq 19:41

31 Yeroo sana Fariisota keessaa namoonni
tokko tokko gara Yesuus dhufanii, “Sababii

Heroodis si ajjeesuu barbaaduuf asii deemii
iddoo biraa dhaqi" jedhaniin.
32 Innis akkana jedhee deebise; "Dhaqaatii
waangoo sanaan, 'Kunoo, ani har'aa fi bori hafu-
urota hamoo nan baasa; namoota dhukkubsata-
nis nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii
koo nan fixadha' jedhaa. 33 Waan fedhe iyyuu
taanaan, ani har'aa fi bori, iftaanis adeemsa koo
itti fufuutu naa mala; raajiin Yerusaalemiin alatti
du'uu hin qabuutii!
34 "Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan
raajota ajjeeftu, warra gara keetti ergamanis kan
dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii
ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana
anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqan
hawwe! Isin garuu hin barbaanne. 35 Kunoo,
manni keessan onee isinii hafa. Ani isinittin
hima; isin hamma, 'Inni maqaa Gooftaatiin
dhufu sun eebbifamaa dha'*jettanitti lammata
na hin argitan."

14

Yesuus Mana Fariisicha Tokkootti

1 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus
buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa
tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeeffatanii isa
ilaalaa turan. 2 Namichi dhagni isaa dhiita'e
tokkos fuula isaa dura ture. 3 Yesuusis, "Guyyaa
Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama
moo hin eeyyamamu?" jedhee Fariisotaa fi hayy-
oota seeraa gaafate. 4 Isaan garuu ni cal'isan;

* **13:35** 13:35 Far 118:26

innis namicha harkaan qaqqabee fayyisee gad
isa lakkise.
5 Innis, “Isin keessaa namni tokko yoo ilma
yookaan qotiyyoo guyyaa Sanbataatiin boolla
keessa bu’e qabaate, inni yeruma sana harkisee
boolla keessaa hin baasuu?” jedhee isaan
gaafate. 6 Isaan garuu deebii kennuu hin dan-
deenye.
7 Innis yommuu akka keessumoonni sun id-
doo ulfinaa filatan hubatetti akkana jedhee fak-
keenya kana isaanitti hime; 8 “Yoo namni tokko
cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddoo
ulfinaa hin taa’in; tarii namni si caalaa ulfina
qabu tokko waamameera ta’aatii. 9 Namichi isin
lamaanuu waame sun dhufee, ‘Namicha kanaaf
ka’i’ siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa
iddoo hundumaa gad ta’e teessa. 10 Ati garuu
yommuu waamamtu akka namichi si waame
sun yeroo dhufutti, ‘Yaa michuu koo iddoo ol
aanutti hiiqi’ siin jedhuuf dhaqii lafa iddoo
hundumaa gad ta’e taa’i; yoos fuula warra si
wajjin maaddiitti dhi’aatan hundumaa duratti
ulfina argattaatii. 11 Namni ol of qabu hundinuu
gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu
immoo ol qabama.”
12 Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana
jedhe; “Ati yommuu laaqana yookaan irbaata
qopheessitu michoota kee yookaan obboloota
kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota kee
warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote
isaanis deebisanii si waamu; gatiin kees siif
deebifama. 13 Garuu yommuu cidha qopheessitu
hiyyeeyyii, naafa, okkolaa fi jaamaa waami.

14 Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef
ati ni eebbifamta; gatiin kee guyyaa du'aa ka'uu
qajeeltotaatti siif deebifamaatii."

Fakkeenya Cidha Guddaa
14:16-24 kwi – Mat 22:2-14

15 Warra isa wajjin maaddiitti dhi'aatan
keessaa namichi tokko yommuu waan kana
dhaga'etti Yesuusiin, "Namni mootummaa
Waaqaa keessatti maaddiitti dhi'aatu
eebbifamaa dha" jedhe.

16 Yesuus immoo akkana jedhee deebise;
"Namichi tokko cidha guddaa qopheessee
keessumoota hedduu affeere. 17 Namichi sunis
sa'aatii nyaataatti akka inni, 'Kunoo, wanni
hundinuu qopheeffameeraatii kottaa' jedhee
warra affeeraman sanatti himuuf garbicha isaa
erge.

18 "Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa
dhi'eeffachuu jalqaban; inni jalqabaa, 'Ani lafa
qotiisaa bitadheera; kanaafuu dhaqeen ilaaluu
qabaatii maaloo na hin komatin' jedheen.

19 "Inni kaan, 'Ani qotiyyoo cimdii shan
bitadheera; isaan leenjisuuf deemuuttin jiraatii,
maaloo na hin komatin' jedheen.

20 "Amma illee inni kaan, 'Ani dhi'oon niitii
fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda'u' jedheen.

21 "Garbichi sunis deebi'ee waan kana gooftaa
isaatti hime. Abbaan mana sanaas aaree, 'Dafii
karaa guddaa fi daandii qal'aa magaalaatti achi
ba'iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii
ol seensis' jedhee garbicha isaa ajaje.

22 “Garbichi sunis, ‘Yaa gooftaa, wanni ati
ajajje hundi raawwateera; garuu amma illee
iddoon jira’ jedheen.
23 “Gooftichis garbicha isaatiin akkana jedhe;
‘Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi
daandii baadiyyaatti achi ba’iitii akka isaan ol
galan dirqisiisi. 24 Ani isinittin hima; namoota
waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu
maaddii koo irraa afaaniin hin qabu.’ ”

Gatii Barataa Yesuus Ta’uun Nama Baasisu

25 Namoonni baay’een Yesuus wajjin deemaa
turan; innis garagalee akkana isaaniin jedhe;
26 “Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa
isaatii fi haadha isaa, niitii isaatii fi ijoollee isaa,
obboloota isaatii fi obboleettota isaa akkasumas
lubbuu isaa illee hin jibbine inni barataa koo
ta’uu hin danda’u. 27 Namni fannoo ofii isaa
baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuus
barataa koo ta’uu hin danda’u.
28 “Mee isin keessaa namni tokko gamoo
ijaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun
gamoo sana ijaaree fixuuf horii ga’aa qabaachuu
fi qabaachuu baachuu isaa beekuuf duraan
dursee taa’ee gatii isaa hin herregatuu? 29 Yoo
kanaa achii yommuu inni hundee kaa’ee fixuu
dadhabutti, namoonni argan hundi itti qoosu.
30 Isaanis, ‘Namichi kun ijaaruu jalqabee fixuu
dadhabe’ jedhu.
31 “Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa
loluu dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota
kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota
kuma kudhaniin of irraa loluu danda’uu fi
danda’uu baachuu isaa duraan dursee taa’ee

itti hin yaaduu? 32 Yoo hin dandeenye immoo
utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka
bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata.
33 Akkanumas isin keessaa namni waan qabu
hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta'uu
hin danda'u.

34 "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi'aa
isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu
danda'a? 35 Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitiif
faayidaa hin qabu; inni gad gatama.

"Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u."

15

Fakkeenya Hoolaa Badee
15:4-7 kwf – Mat 18:12-14

1 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cub-
bamoonni hundi Yesuusin dhaggeeffachuudhaaf
isa biratti walitti qabamaa turan. 2 Fariisonnii
fi barsiistonni seeraa garuu, "Namichi kun cub-
bamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata" jed-
hanii guunguman.

3 Yesuusis akkana jedhee fakkeenya kana
isaanitti hime; 4 "Isin keessaa namni hoolota
dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade,
hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti
dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan
barbaaduu hin deemne eenyu? 5 Yommuu arga-
tus gammadee gatiittii isaa irratti baatee, 6 mana
isaatti gala. Innis michoota isaatii fi olloota
isaa walitti waamee, 'Ani hoolaa koo kan bade
sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jedha.

7 Ani isinittin hima; sababii qajeeltota qalbii jijjiirrachuun isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif samii keessatti gammachuun guddaan akkasuma ni ta'a.

Fakkeenya Saantima Badee

8 "Yookaan mee dubartii saantima meetii kud-
han qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu;
isheen ibsaa qabsiifattee, manas hartee hamma
saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaad-
dattuu? 9 Isheenis yommuu argatutti michoota
isheetii fi olloota ishee walitti waamtee, 'Ani
saantima koo kan bade sana argadheeraatii na
wajjin gammadaa' jetti. 10 Ani isinittin hima;
sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootiif erg-
amoonni Waaqaa akkasuma ni gammadu."

Fakkeenya Ilma Badee

11 Yesuus ittuma fufee akkana jedhe; "Namicha
ilmaan lama qabu tokkotu ture. 12 Ilmi quxisuun
abbaa isaatiin 'Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa
qooda na ga'u naa kenni' jedhe. Abbaanis
qabeenya isaa lamaan isaaniitiif ni hire.

13 "Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan
qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaqe;
achittis qabeenya isaa jireenya bashannanuu
irratti balleesse. 14 Erga inni waan hunda
fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu'e;
innis rakkachuu jalqabe. 15 Kanaafuu dhaqee
lammiiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale;
namichi sunis akka inni booyyee tiksuuf lafa
tikaatti isa erge. 16 Gurbichis qola booyyeen
nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela

ture; garuu namni tokko iyyuu waa isatti hin
kennu ture.
17 “Innis yommuu of beeketti akkana jedhe;
‘Tajaajiltoonni mana abbaa kootti qacaraman
hammamitu buddeena ga’ee irraa hafu qaba!
Ani garuu asitti beelaan nan du’a. 18 Ani ka’een
abbaa kootti deebi’ee akkana jedhaan; “Yaa
abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera.
19 Si’achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu;
tajaajiltoota kee keessaa akka isa tokkootti na
ilaali.” ’ 20 Innis ka’ee gara abbaa isaa dhaqe.

“Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa
argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaattis
fiigee itti marmee dhungate.

21 “Gurbichis, ‘Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti
cubbuu hojjedheera; si’achi ilma kee jedhamuun
naaf hin malu’ jedheen.

22 “Abbaan isaa garuu garboota isaatiin
akkana jedhe; ‘Dafaatii uffata uffata hunda caalu
fidaa isatti uffisaa; quba isaatti qubeelaa, miilla
isaattis kophee kaa’aa. 23 Dibicha gabbataa
fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus.
24 Ilmi koo kun du’ee tureetii; amma immoo
jireenyatti deebi’eeraa. Badees ture; amma im-
moo argameera.’ Isaanis gammaduu jalqaban.

25 “Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisaa
ture; innis yeroo dhufee manatti dhi’aatetti
muuziiqaa fi sirba dhaga’e. 26 Kanaafuu tajaa-
jiltoota keessaa nama tokko waamee waan ta’aa
jiru gaafate. 27 Tajaajilaan sunis deebisee, ‘Ob-
boleessi kee galeera; abbaan kees waan ilma isaa
nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa
qale’ jedheen.

28 “Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu
dide; kanaaf abbaan isaa gad ba’ee isa kad-
hate. 29 Inni immoo deebisee abbaa isaatiin
akkana jedhe; ‘Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduuf takkumaa
ilmoo re’ee tokko illee naa hin kennine. 30 Garuu
ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi’ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!’
31 “Abbaan isaas akkana jedheen; ‘Yaa ilma
koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wanni
ani qabu hundinuus kanuma kee ti. 32 Garuu ob-
boleessi kee inni du’ee ture kun waan jireenyatti deebi’eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera.’ ”

16

Fakkeenya Hojii Adeemsisaa Abshaala Tokkoo

1 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe;
“Namicha sooressa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus sooressa
sanatti himan. 2 Sooressi sunis hojii adeemsisaa
sana ofitti waamee, ‘Wanni ani waa’ee kee dhaga’u kun maalii? Ati si’achi waan hojii adeemsisaa ta’uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaa turte sana irratti gabaasa naa dhi’eessi’ jedheen.
3 “Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa
keessatti akkana jedhe; ‘Waan gooftaan koo hojii keessaa na baasuuf, maal naa wayya?

Lafa qotuuf humna hin qabu; kadhachuu
immoo nan qaana'a. 4 Akka yeroo ani hojii
keessaa ari'amutti namoonni mana isaaniitti na
simataniif waanan godhu anuu beeka.'

5 “Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru
tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, ‘Idaan
gooftaa koo hammamitu sirra jira?' jedhee
gaafate.

6 “Namichis, ‘Zayitii ejersaa hubboo dhibba
saddeeti' jedhee deebise.

“Hojii adeemsisaan sunis, ‘Waraqaa walii galtee kee hoo'u; dafii taa'iitii dhibba afur jedhii barreessi' jedheen.

7 “Isa lammaffaadhaanis, ‘Sirra immoo ham-
mamitu jira?' jedhee gaafate.

“Innis, ‘Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen.

“Hojii adeemsisaan sunis, ‘Waraqaa walii galtee kee hoo'uutii, 80 jedhii barreessi' jedheen.

8 “Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan
abshaala ta'eef gooftichi isa jaje; namoonni
addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin
haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa
caalaa abshaalotaatii. 9 Ani isinittin hima; akka
isaan yeroo qabeenyi sun dhumutti mana bara
baraatti isin simataniif qabeenya addunyaatiin
ofii keessaniif michoota horadhaa.

10 “Namni waan xinnootti amanamu kam
iyyuu waan baay'eettis ni amanama; namni
waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu im-
moo waan baay'eettis hin amanamu. 11 Yoos
isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne,
qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana

ree? 12 Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin
amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo
eenyutu isinii kenna ree?
13 “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u
tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan
jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa
kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa
tajaajiluu hin dandeessan.”
14 Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan
kana hunda dhaga’anii Yesuusitti qoosan.
15 Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin warra
fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii
dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka.
Wanni nama biratti akka malee kabajamu fuula
Waaqaa duratti jibbisiisaadhaatii.

Barsiisa Dabalame

16 “Seerrii fi raajonni hamma Yohannisitti lab-
saman. Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootum-
maa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuus
itti galuuf wal dhiiba. 17 Seera keessaa tuqaan
hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti
dhabamuutu salphata.
18 “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fu-
udhu kam iyyuu ejja raawwata; namni dubartii
dhirsa ishee hiikte fuudhus ejja raawwata.

Namicha Sooressaa fi Al’aazaar

19 “Namicha sooressa uffata dhiilgee haphii
kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee,
guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu
ture. 20 Karra isaa dura immoo namichi hiyy-
eessi Al’aazaar jedhamu kan dhagni isaa hundi

mammadaa'e tokko ciisaa ture. 21 Innis ham-
baa maaddii sooressa sanaa irraa harca'u illee
nyaachuu ni kajeela ture; saroonni iyyuu dhu-
fanii madaa isaa arraabu turan.

22 "Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duu-
naan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara
bobaa Abrahaamitti isa geessan; sooressichis
du'ee awwaalame. 23 Utuu Sii'ool keessatti
dhiphachaa jiruus ol mil'atee Abrahaamin fa-
gootti, Al'aazaarin immoo bobaa Abrahaam
keessatti arge. 24 Innis iyyee, 'Yaa Ab-
baa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana
keessatti dhiphachaa jiruuf maaloo garaa naa
laafiitii akka inni fiixee quba isaa bishaan
keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf
Al'aazaarin naa ergi' jedheen.

25 "Abrahaam garuu akkana jedhee deebise;
'Yaa ilma ko, ati bara jireenya keetiitti waan
gaarii akka argatte, Al'aazaar immoo waan
hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu
asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta.
26 Waan kana hunda irrattis, akka warri nu
biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu
hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa
gara keenyatti ce'uu hin dandeenyeef nuu fi isin
gidduu boolla guddaatu jira.'

27 "Dureessi sunis akkana jedhee deebise;
'Yoos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa
kootti Al'aazaarin naa ergitu sin kadhadha; 28 ani
obboloota shan qabaatii; akka isaanis iddoo
dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhaqee isaan
haa akeekkachiisu.'

29 “Abrahaam garuu, ‘Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga’an’ jedhe.

30 “Dureessichis, ‘Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du’an keessaa namni tokko gara isaanii dhaqe garuu, isaan qalbii ni jijjiirratu’ jedheen.

31 “Abrahaamis, ‘Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageenye, yoo namni tokko warra du’an keessaa ka’e illee hin amanan’ jedheen.”

17

Cubbuu, Amantii, Dirqama

1 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuun hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufaniif wayyoo! 2 Inni
warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee
isaa wayyya ture. 3 Kanaafuu of eeggadhaa.

“Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijjiirrate immoo dhi-
ifama godhiif. 4 Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjetee yeroo torbanuu sitti deebi’ee, ‘Ani qalbii nan jijjiirradha’ siin jedhe dhiifama godhiif.”

5 Ergamoonnis Gooftaadhaan, “Amantii keenya nuu guddisi” jedhan.

6 Innis akkana jedhee deebise; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa’iitii galaana

keessa dhaabami!' jechuu dandeessu; innis isinii
ajajama.
7 "Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu
yookaan kan hoolota tiksu qaba haa jennu; inni
yeroo garbichi sun alaa galutti, 'Dafii kottuutii
taa'ii waa nyaadhu' jedhaanii? 8 Qooda kanaa
inni garbicha sanaan, 'Irbaata naa qopheessi;
hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii
na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni
dhugdas' hin jedhuunii? 9 Namichis sababii gar-
bichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni
galateeffataa? 10 Kanaafuu isinis yommuu waan
ajajamtan hunda raawwattanitti, 'Nu garboota
faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu
qabnu qofa hojjenne' jedhaa."

Lamxaa'onni Kudhan Fayyuu Isaanii

11 Yesuus utuu Yerusaalem dhaquu
Samaariyaa fi Galiilaa gidduu darbaa ture.
12 Akkuma inni ganda tokko seeneenis,
namoonni lamxaa'an kudhan isatti dhufan.
Isaanis fagoo dhadhaabatanii, 13 sagalee isaanii
ol fudhatanii, "Yesuus yaa Gooftaa, nuu na'i!"
jedhan.

14 Innis yommuu isaan argetti, "Dhaqaatii
lubootatti of argisiisaa!" jedheen; isaanis utuma
deemaa jiranuu qulqullaa'an.

15 Isaan keessaas inni tokko yommuu fayyuu
isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf ulfina
kennaa deebi'ee dhufe. 16 Adda isaatiinis miilla
Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis
nama Samaariyaa ture.

[17] Yesuusis akkana jedhee gaafate; “Kurnanuu
qulqullaa’aniiru mitii? Yoos warri hafan sagal-
lan eessa dhaqan? [18] Nama ormaa kana malee
namni deebi’ee Waaqaaf galata galchu tokko
iyyuu hin argamnee?” [19] Yesuusis, “Ka’ii deemi;
amantiin kee si fayyiseeraatii” jedheen.

Dhufaatii Mootummaa Waaqaa
17:26,27 kwf – Mat 24:37-39

[20] Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom
akka dhufu Yesuusin gaafatan; innis akkana jed-
hee deebiseef; “Mootummaan Waaqaa namatti
mul’achaa hin dhufu; [21] namoonnis, ‘Mootum-
maan Waaqaa kunoo as jira’ yookaan ‘Kuunnoo
achi jira’ hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin
gidduu jiraatii.”

[22] Innis barattoota isaatiin akkana jedhe;
“Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa
isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu
hin argitan. [23] Namoonni, ‘Inni kuunnoo achi
jira!’ yookaan ‘Kunoo as jira’ isiniin jedhu;
isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin
bu’inaa. [24] Ilmi Namaa guyyaa isaatti akkuma
balaqqeessi balaqqeessa’ee gama tokkoo hamma
gama kaaniitti samii ibsuu ni ta’aatii. [25] Inni
garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi
dhaloota kanaan tuffatamuu qaba.

[26] “Akkuma bara Nohi ta’e sana, yeroo
Ilma Namaattis akkasuma ni ta’a. [27] Hamma
gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa,
dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan
badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse.

28 “Bara Looxis akkasuma ture; namoonni
nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqil-
tuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan.
29 Guyyaa Looxi Sodoomii ba’etti garuu ibid-
dii fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii
balleesse.
30 “Guyyaa Ilmi Namaa mul’atuttis akkasuma
ta’a. 31 Guyyaa sana namni bantii manaa irra
jiru kan mana keessaa mi’a qabu mi’a sana
fudhachuuf gad bu’uu hin malu. Akkasuma
immoo namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko
iyyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi’in.
32 Niitii Looxi yaadadhaa! 33 Namni lubbuu
isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa
ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyyuu
lubbuu isaa ni turfata. 34 Ani isinittin hima;
halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni
rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni
hafa. 35 Dubartoonni lama walii wajjin midhaan
daaku; isheen tokko ni fudhatamti; kaan immoo
ni hafti. [36 Namoonni lama lafa qotiisaa keessa
jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.”]*
37 Isaanis, “Yaa Gooftaa, eessatti?” jedhanii
gaafatan.
Innis, “Iddoo raqni jirutti gogocorroowwan
walitti qabamu” jedhee deebiseef.

18

Fakkeenya Haadha Hiyyeessaa Tokkoo

1 Yesuusis akka isaan yeroo hunda kadhachuu
qabanii fi akka isaan abdii hin kutanne isaan

* **17:36** 17:36 Waraabbileen tokko tokko luqqisaa 36 hin qaban.

barsiisuuf jedhee fakkeenya tokko barattoota
isaatti hime. 2 Innis akkana jedhe; “Magaalaa
tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin so-
daanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture.
3 Haati hiyyeessaa tokkos magaalaa sana keessa
turte; isheenis, ‘Diina koo irratti murtii qajeelaa
naa kenni’ jettee isatti deddeebi’aa turte.
4 “Innis yeroo gabaabaaf didee ture; ergasii
garuu akkana jedhee garaa isaatti yaade; ‘Ani
yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin
kabajne illee, 5 sababii niitiin kun deddeebitee
na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo
kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.’ ”
6 Gooftaanis akkana jedhe; “Egaa waan
abbichii murtii dabaan sun jedhu dhaga’aa;
7 Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halka-
nii guyyaa gara isaatti iyyataniif murtii qajeelaa
hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? 8 Ani
isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa ken-
naaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti
amantii ni argataa?”

Fakkeenya Fariisichaatii fi Namicha Qaraxa Walitti Qabuu

9 Yesuusis namoota qajeelummaa ofiitti
amananii warra kaan immoo tuffatanitti
akkana jedhee fakkeenya kana hime.
10 “Namoonni lama Waaqa kadhachuuf gara
mana qulqullummaatti ol ba’an; isaanis
Fariisicha tokkoo fi nama qaraxa walitti qabu
tokko turan. 11 Fariisichi ka’ee dhaabatee,
waa’ee mataa isaa akkana jedhee kadhate; ‘Yaa
Waaqayyo, ani akka namoota kaanii jechuunis
akka saamtotaa, jal’ootaa fi sagaagaltootaa

keessumattuu waan akka namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta'iniif sin galateeffadha.
12 Ani torbanitti yeroo lama nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas harka kudhan keessaa tokko nan kenna.'

13 "Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo dhaabate, qoma isaa dhadha'aa, 'Yaa Waaqayyo, ani nama cubbamaadhaatii naa na'i!' jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin ilaalle.

14 "Ani isinittin hima; namichi kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta'ee mana isaatti gale. Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu garuu ol qabama."

Yesuusii fi Ijoollee Xixinnoo
18:15-17 kwf – Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

15 Namoonni akka inni harka isaan irra kaa'uuf daa'immanis Yesuusitti fidaa turan. Barattoonni garuu yommuu waan kana arganitti isaan ifatan.
16 Yesuus garuu ijoollee sana ofitti waamee akkana jedhe; "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatii.
17 Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu."

Fakkeenya Sooressaatii fi Mootummaa Waaqaa
18:18-30 kwf – Mat 19:16-29; Mar 10:17-30

18 Bulchaan tokko, “Yaa Barsiisaa gaarii, ani
jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun
qaba?” jedhee isa gaafate.
19 Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ati maaliif
gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin
hin jiru. 20 Ati ajajawwan ni beekta; ‘Hin ejjin;
hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in;
abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.’*”
21 Namichis, “Ani ijoollummaa kootii jalqabee
ajajawwan kanneen hunda eegeera” jedhe.
22 Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti,
“Amma illee waan tokkotu si duraa hir’ata; waan
qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii
keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii
kottuu na duukaa bu’i” jedheen.
23 Inni yommuu waan kana dhaga’etti baay’ee
gadde; akka malee sooressa tureetii. 24 Yesuusis
isa ilaalee akkana jedhe; “Mootummaa
Waaqaatti galuun sooreyyiif akkam rakkisaa
dha! 25 Dhugumaan namni sooressi mootummaa
Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa
ba’uutu gaalaaf salphata.”
26 Warri waan kana dhaga’anis, “Yoos eenyutu
fayyuu danda’a ree?” jedhanii gaafatan.
27 Yesuusis, “Wanni namaaf hin danda’amne,
Waaqaaf ni danda’ama” jedhee deebise.
28 Phexrosis, “Kunoo, nu waan qabnu hunda
dhiifnee si duukaa buuneerra” jedheen.
29 Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; “Ani
dhuguman isinitti hima; namni sababii moo-
tummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan niitii

* **18:20** 18:20 Bau 20:12; KeD 5:16-20

yookaan obboloota yookaan haadhaa fi abbaa
yookaan ijoollee dhiisee, 30 bara kana keessa
dachaa baay'ee, bara dhufuuf jiru keessa immoo
jireenya bara baraa utuu hin argatin hafu tokko
iyyuu hin jiru."

Yesuus Yeroo Sadaffaa Waa'ee Du'a Isaa Dubbate

18:31-33 kwf – Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

31 Yesuus warra kudha lamaan kophaatti
baasee akkana jedheen; "Kunoo nu
Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; wanni raajonni
waa'ee Ilma Namaa barreessan hundinuus ni
raawwatama. 32 Inni dabarfamee Namoota
Ormaatti ni kennama. Isaanis isatti qoosu; isa
arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus.
33 Innis guyyaa sadaffaatti du'aa ni ka'a."
34 Barattoonni garuu waan kana hunda
keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaan isaas
isaan duraa dhokfamee ture. Inni maal akka
dubbachaa tures isaaniif hin galle.

Namichi Jaamaan Tokko Fayyifamuu Isaa

18:35-43 kwf – Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

35 Yeroo Yesuus Yerikootti dhi'aatetti, namichi
jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa
ture. 36 Innis akka tuunni namootaa karaa
sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture
gaafate. 37 Isaanis, "Yesuus nama Naazreetitu
asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan.
38 Innis, "Yesuus, yaa ilma Daawit, na maari!"
jedhee iyye.
39 Namoonni fuula dura deemaa turanis akka
inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, "Yaa ilma
Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye.

40 Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara
isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isaatti
dhi'aatetti Yesuus akkana jedhee isa gaafate;
41 "Akka ani maal siif godhu barbaadda?"

Namichis, "Yaa Gooftaa, ani arguun barbaada"
jedhee deebise.

42 Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa"
jedheen. 43 Innis yeruma sana argee Waaqa ja-
jachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundin-
uus yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19

Yesuusii fi Zakkewoos

1 Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa
ture. 2 Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi
ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabani-
itii fi sooressa ture. 3 Innis Yesuus nama akkamii
akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan
tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu
hin dandeenye. 4 Yesuus waan karaa sana
irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuf jedhee
fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe.

5 Yesuus yommuu iddoo sana ga'etti ol
mil'atee, "Yaa Zakkewoos, har'a mana kee
ooluun narra jiraatii dafii gad bu'i" jedheen.
6 Innis yommusuma gad bu'ee gammachuud-
haan isa simate.

7 Namoonni hundinuu yommuu waan kana
arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa'
ta'uu dhaqe!" jedhanii guungumuu jalqaban.

8 Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Goof-
taadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa
qabeenya koo hiyyeeyyiif nan kenna; ani yoon

nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa” jedhe.
9 Yesuus deebisee akkana jedheen; “Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta’eef, har’a fayyinni mana kanaaf dhufeera. 10 Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisuudhaaf dhufeetii.”

Fakkeenya Minnaanii Kudhannanii
19:12-27 kwi – Mat 25:14-30

11 Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga’aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi’aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul’atu se’aniif dubbate. 12 Innis
akkana jedhe; “Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta’ee deebi’uuf biyya fagoo dhaqe. 13 Namichi sunis garboota isaa keessaa
nama kudhan waamee, ‘Hamma ani deebi’utti maallaqa kanaan daldalaa’ jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne.
14 “Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, ‘Akka namichi kun nurratti mootii ta’u hin feenu!’ jedhanii bakka bu’oota isaanii isa duubaan ergatan.
15 “Innis erga muudamee mootii ta’ee deebi’ee booddee garboonni inni maallaqa itti kennee ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsise.
16 “Garbichi jalqabaa dhufee, ‘Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera’ jedheen.
17 “Gooftaan isaas deebisee, ‘Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjette. Sababii ati waan

akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen.
18 "Garbichi lammaffaanis dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen.

19 "Gooftaan isaas deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'i' jedheen.

20 "Inni sadaffaan immoo dhufee akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee kunoo ti;
ani huccuudhaan maree dhokseen ture.
21 Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.'
22 "Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii?
23 Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?'
24 "Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa' jedhe.

25 "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaniin.

26 "Inni immoo deebisee akkana jedhe; 'Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama;
27 diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra'aa.' "

Yesuus Akka Mootiitti Yerusaalem Seenuu Isaa
19:29-38 kwf – Mat 21:1-9; Mar 11:1-10
19:35-38 kwf – Yoh 12:12-15

28 Yesuus erga waan kana dubbatee booddee
Yerusaalemitti ol ba'uuf isaan dura deemaa
ture. 29 Innis akkuma Beetfaagee fi Biitaaniyaa
kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraa
sanatti dhi'aateen barattoota isaa keessaa lama
erge; 30 akkanas isaaniin jedhe; "Gara ganda
fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma
achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko
iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti
hidhamee jiru ni argattu. Isa hiikaatii as fidaa.
31 Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin maaliif hiiktu?'
jedhee isin gaafate, 'Gooftaatu isa barbaada'
jedhaa."

32 Warri ergamanis dhaqanii waan hunda
akkuma inni isaanitti himetti argatan. 33 Utuu
isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranuus warri
harree sanaa, "Ilmoo harree kana maaliif hi-
iktu?" jedhanii isaan gaafatan.

34 Isaanis, "Gooftaatu isa barbaada" jedhanii
deebisan.

35 Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata
isaaniis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra
teessisan. 36 Utuu inni deemuus namoonni uffata
isaanii karaa irra afan.

37 Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad
bu'utti dhi'aatettis, barattoonni hundi hojii din-
qii arganii turan hundatti gammadanii, sagalee
guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu
jalqaban.

38 “Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!”*

“Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaatti!”
39 Namoota achi turan keessaas Fariisonni
tokko tokko Yesuusiin, “Yaa Barsiisaa, barattoota
kee ifadhu!” jedhan.
40 Innis deebisee, “Ani isinittin hima; yoo isaan
cal’isan illee dhagoonni ni iyyu” jedheen.
41 Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi’aatee
magaalattii argetti ni boo’eef; 42 akkanas jedhe;
“Utuu atumti waan har’a nagaa siif kennu beek-
tee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa
dhokfameera. 43 Guyyoonni itti diinonni kee
koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hun-
daanis ba’uu si dhowwan sitti ni dhufuutii.
44 Diinonni si’ii fi ijoollee kee warra dallaa kee
keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa
tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo
itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii.”

Yesuus Mana Qulqullummaa Keessatti

19:45,46 kwf – Mat 21:12-16; Mar 11:15-18; Yoh 2:13-16

45 Yesuus mana qulqullummaa seenee warra
gurgurachaa turan ari’uu jalqabe. 46 Innis,
“ ‘Manni koo mana kadhannaa ta’a’ jedhamee
barreeffameera; isin garuu ‘Holqa saamtotaa’
gootaniirtu”† isaaniin jedhe.
47 Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa
keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafoonni,
barsiistonni seeraatii fi dura bu’oonni sabaa

* **19:38** 19:38 Far 118:26 † **19:46** 19:46 Erm 7:11

garuu isa ajjeesuudhaaf jabeessanii barbaadaa
turan. 48 Ta’us isaan karaa ittiin isa ajjeesan hin
arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon
waan inni dubbate dhaggeeffachaa turaniitii.

20

Taayitaan Yesuus Gaaffii Uume
20:1-8 kwf – Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

1 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa
keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas
lallabuu luboonni hangafoonnii fi barsiistonni
seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan.
2 Isaanis, “Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana
hojjettu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif
kenne” jedhan.
3 Innis akkana jedhee deebise; “Anis gaaffii
tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa:
4 Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo
nama biraa dhufe?”
5 Isaanis waliin mari’atanii akkana jedhan;
“Yoo nu, ‘Samii irraa dhufe’ jenne inni immoo,
‘Isin maaliif isa hin amanin ree?’ jedhee nu
gaafata. 6 Yoo nu, ‘Nama biraa dhufe’ jenne
garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii
ta’e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu.”
7 Kanaaf isaan, “Inni eessaa akka dhufe nu hin
beeknu” jedhan.
8 Yesuus immoo, “Anis taayitaa maaliitiin
akkan waan kana hojjedhu isinitti hin himu”
jedheen.

Fakkeenya Qottuuwwanii
20:9-19 kwf – Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

9 Innis akkana jedhee fakkeenya kana
namootatti himuu jalqabe; “Namichi tokko
iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee,
qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo
dhaqee yeroo dheeraa ture. 10 Innis yeroo
midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddoo
dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha
tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan
sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa
deebisan. 11 Innis garbicha biraa ergate; isaan
garuu isas tumanii, qaanessaniis harka duwwaa
of irraa isa deebisan. 12 Amma illee garbicha
sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii
gad isa darbatan.

13 “Ergasii abbichi iddoo dhaabaa wayinii,
‘Maal gochuu naa wayya? Ka’een ilma koo
jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta’aatii’
jedhe.

14 “Qottoonni sun garuu yommuu isa arganitti,
‘Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli
sun kan keenya ta’aatii’ jedhanii walii wajjin
dudubbatan. 15 Kanaafuu isaan iddoo dhaabaa
wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan.

“Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa
maal isaan godhinna laata? 16 Inni dhufee
qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa
wayinii sanas namoota biraatti kennata.”

Namoonnis yommuu waan kana dhaga’anitti,
“Waaqni waan kana hin fidin!” jedhan.

17 Yesuusis isaan ilaalee, akkana jedhe; “Egaa
inni,

“ ‘Dhagaan ijaartonni tuffatan

dhagaa golee ta'eera jedhamee barreeffame
maal jechuu isaati ree'*?
18 Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu
caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu
kam iyyuu ni daakama."
19 Barsiistonni seeraatii fi luboonni
hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaaniin
mormuun dubbate waan beekaniif yeruma sana
isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana
sodaatan.

Qeesaariif Gibira Kaffaluu
20:20-26 kwf – Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

20 Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dub-
batuun isa qabanii dabarsanii humnaa fi taayi-
taa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaastota
nama nagaa of fakkeessan ergan. 21 Basaastonni
sunis akkana jedhanii isa gaafatan; "Yaa Bar-
siisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbatuu fi
waanuma qajeelaa barsiiftu, akkasumas akka
ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee
nama wal hin caalchifne beekna. 22 Qeesaariif
gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyya-
mamne?"†

* **20:17** 20:17 Far 118:22 † **20:22** 20:22 Qeesaariif gibira kaffaluun – Mootummaan Roomaa biyya isaanii qabachuu isaa Yihuudoonni hin beekan ture. Utuu Yesuus hin dhufin waggaa digdamii shaniin dura, sababii gibira kaffaluutiin mootummaa Roomaatti mormiin guddaan tokko ka'ee ture. Kanaaf gaaffiin kun gaaffii micciiramaa dha. Yesuus yoo kaffaltii gibiraa deeggare, fudhatama nama biratti qabu sana dhaba. Yoo kaffaltii gibiraa morme immoo dabarfamee abbootii aangoo mootummaatti kennama.

23 Inni garuu haxxummaa isaanii argee akkana
isaaniin jedhe; 24 “Mee diinaarii tokko natti
argisiisaa. Fakkii fi katabbii eenyuutu isa irra
jira?”
Isaanis, “Kan Qeesaar” jedhanii deebisan.
25 Kana irratti inni, “Yoos kan Qeesaar
Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf ken-
naa” jedheen.
26 Isaanis waan inni dubbateen fuula
namootaa duratti isa qabuu hin dandeenye.
Deebii isaas dinqisiifatanii cal’isan.

Gaaffii Waa’ee Du’aa Ka’uu
20:27-40 kwf – Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Saduuqota du’aa ka’uun hin jiru jedhan
keessaa tokko tokko waa gaafachuuf jedhanii
gara Yesuus dhufan; 28 akkanas jedhan; “Yaa
Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fu-
udhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e, akka
namichi sun niitii sana dhaalee ijoollee dhalchee
obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu
barreesseera. 29 Kunoo obboloota torbatu ture.
Inni hangafni niitii fuudhee ijoollee malee du’e.
30 Inni lammaffaan, 31 inni sadaffaanis ishee fu-
udhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu
utuu ijoollee hin dhalchin du’an. 32 Dhuma ir-
ratti dubartittiinis ni duute. 33 Egaa guyyaa du’aa
ka’uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban
isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.”
34 Yesuusis akkana jedhee deebiseef;
“Namoonni addunyaa kanaa ni fuudhu; ni
heerumus. 35 Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi
du’aa ka’uu keessatti hirmaachuun isaanii malu
garuu hin fuudhan; hin heerumanis. 36 Isaan

waan akka ergamootaa ta'aniif deebi'anii hin
du'an; waan ijoollee du'aa ka'uu ta'aniifis
isaan ijoollee Waaqaa ti. 37 Garuu Museen
iyyuu seenaa waa'ee daggalaa keessatti akka
warri du'an du'aa ka'an argisiiseera; inni
Gooftaadhaan, 'Waaqa Abrahaam, Waaqa
Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob'‡jedhee waamaatii.
38 Inni Waaqa warra jiraataniiti malee
Waaqa warra du'anii miti; hundinuu isaaf
jiraatoodhaatii."
39 Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko,
"Yaa Barsiisaa, dhugaa jette!" jedhanii dee-
bisan. 40 Namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa
gaafachuuf ija hin jabaanne.

Kiristoos Ilma Eenyuu ti?
20:41-47 kwf – Mat 22:41–23:7; Mar 12:35-40

41 Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Isaan
akkamitti Kiristoos§ilma Daawit jechuu
danda'u? 42 Daawit mataan isaa iyyuu kitaaba
faarfannaa keessatti akkana jedha;
" 'Gooftichi Gooftaa kootiin akkana jedhe;
"Karaa mirga koo taa'i;
43 hamma ani diinota kee,
ejjeta miilla keetii siif godhutti." '*
44 Daawit 'Gooftaa' jedhee isa waama. Yoos inni
akkamitti ilma isaa ta'uu danda'a ree?"
45 Utuu namoonni hundinuu isa dhaga'aa ji-
ranuu, Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe;
46 "Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan
uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna'uu fi

‡ **20:37** 20:37 Bau 3:6 § **20:41** 20:41 yookaan Masiihichi
* **20:43** 20:43 Far 110:1

gabaa keessattis nagaa gaafatamuu, manneen
sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, lafa cidhaatti
immoo iddoo ulfinaa jaallatu. 47 Isaanis mana
haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf
jedhaniis kadhannaa dheeressu. Namoonni kun-
neen adaba guddaa adabamu."

21

Buusii Haadha Hiyyeessaa Tokkoo
21:1-4 kwf – Mar 12:41-44

1 Yesuusis ol mil'atee sooreyyii kennaa
isaanii mi'a buusii keessa buusaa jiran arge.
2 Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii tokko
saantima sibiila diimaa xixinnoo lama buusuu
ishee arge. 3 Innis akkana jedhe; "Ani dhuguman
isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin
kun warra kaan hunda caalaa buufteerti.
4 Namoonni kunneen hundi qabeenya isaanii
irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee
keessaa waan ittiin jiraattu hunda kennite."

Mallattoo Dhuma Baraa
21:5-36 kwf – Mat 24; Mar 13
21:12-17 kwf – Mat 10:17-22

5 Barattoota isaa keessaas tokko tokko waa'ee
mana qulqullummaa, haala manni qulqullum-
maa sun dhagaawwan babbareedanii fi ken-
naawwan Waaqaaf kennamaniin itti miidhag-
fame dudubbachaa turan. Yesuus garuu akkana
jedhe; 6 "Yeroon itti wanni isin ilaaltan kun
hundinuu, utuu dhagaan tokko iyyuu wal irratti
hin hafin diigamu tokko ni dhufa."

7 Isaanis, “Yaa barsiisaa, wanni kun yoom ta’a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan ba’uu ga’uu maali?” jedhanii gaafatan.

8 Innis akkana jedhee deebise; “Isin akka hin gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni hedduun, ‘Ani isa; yeroon sun dhi’aateera’ jechaa maqaa kootiin ni dhufuutii. Isin garuu isaan duukaa hin bu’inaa.
9 Yommuu waa’ee waraanaatii fi waa’ee fincilaa dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee ta’uu qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin ta’u.”

10 Innis akkana isaaniin jedhe; “Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a.
11 Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, beellii fi golfaan ni ta’a; samii irrattis wanni sodaachisaanii fi mallattoon gurguddaan ni ta’a.

12 “Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; isin ari’atus. Dabarsanii manneen sagadaatti isin kennu; mana hidhaa keessas isin buusu; isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatii fi bulchitootaa duratti ni dhi’eeffamtu.
13 Akkasiin isin anaaf dhugaa baatu.
14 Isin garuu akkamitti akka falmattan duraan dursitanii akka hin yaaddofne yaadatti qabadhaa.
15 Anuu afaanii fi ogummaa diinonni keessan tokko iyyuu danda’anii dura hin dhaabanne yookaan hin mormine isiniif nan kennaatii.
16 Abbaa fi haati, obboloonni, firoonnii fi michoonni dabarsanii isin kennu; isin keessaas tokko tokko ni ajjeesu.
17 Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba.
18 Garuu rifeensi mataa keessanii tokko iyyuu hin badu.
19 Isin jabaadhaa dhaabadhaa; yoos lubbuu keessan ni oolfattu.

[20] “Isin yommuu Yerusaalem loltootaan mar-
famtee argitanitti akka badiin ishee dhi’aate
beekaa. [21] Yommus warri Yihuudaa keessa
jiran gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa
keessa jiranis achii haa ba’an; warri baadiyyaa
jiran immoo magaalaa hin seenin. [22] Akka
wanni barreeffame hundinuu raawwatamuuf
yeroon kun yeroo haaloo baasuutii. [23] Bara
sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota
hoosisaniif wayyoo! Lafa irratti dhiphinni
guddaan, saba kanatti immoo dheekkamsi ni
dhufaatii. [24] Isaanis goraadeedhaan ajjeefamu;
booji’amaniis biyyoota ormaa hundatti ni geef-
famu; hamma barri Namoota Ormaa dhumutti
Yerusaalem Namoota Ormaatiin dhidhiitamti.

[25] “Aduu irratti, ji’a irratti, urjiiwwan irrattis
mallattoon ni ta’a. Lafa irrattis sababii huur-
saatii fi dha’aa galaanaatiif saboonni ni mud-
damu; waan ta’anis ni wallaalu. [26] Namoonnis
sababii humnoonni samii irraa raafamaniif,
waan addunyaa kanatti dhufuuf jiru yaadda’anii
sodaadhaan ni gaggabu. [27] Isaanis yeroo sana
utuu Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan
duumessaan dhufuu ni argu. [28] Yommuu wanni
kun ta’uu jalqabutti mataa keessan ol qabadhaa;
olis ilaalaa; furamuun keessan dhi’aateeraatii.”

[29] Innis akkana jedhee fakkeenya kana
isaanitti hime; “Mee muka harbuutii fi
muka hunda ilaalaa. [30] Yommuu isaan
baala baafatanitti isin mataan keessan
iyyuu ilaaltanii akka bonni dhi’aate beekuu
dandeessu. [31] Akkasuma isinis yommuu
wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka
mootummaan Waaqaa dhi’aate ni beektu.

32 “Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni
kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu.
33 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu
gonkumaa hin darbu.

34 “Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii qal-
biin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo
jireenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu
isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata.
35 Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti
ni dhufaatii. 36 Kanaafuu akka waan dhufuuf
jiru hunda jalaa baataniif, akka fuula Ilma
Namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo
hunda dammaqaa; kadhadhaas.”

37 Yesuus guyyuma guyyaan mana qulqullum-
maa keessatti barsiisaa ture; halkan halkan im-
moo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bula ture.
38 Namoonni hundinuus isa dhaggeeffachuuf
jedhanii barii barraaqaan mana qulqullummaa
dhufu turan.

22

Yihuudaan Yesuusin Dabarsee Kennuu Isaa
22:1,2 kwf – Mat 26:2-5; Mar 14:1,2,10,11

1 Yeroo sana Ayyaanni Maxinoo kan Faasiikaa
jedhamu dhi’aate ture; 2 luboonni hangafoonnii
fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif,
mala ittiin Yesuusin ajjeesan barbaadaa
turan. 3 Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa
Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan
keessaa tokko ture sanatti gale. 4 Yihuudaanis
gara luboota hangafootaatii fi ajajjoota
waardiyyaa mana qulqullummaa dhaqee haala
ittiin Yesuusin dabarsee kennu irratti isaan

wajjin mari'ate. 5 Isaanis gammadanii maallaqa
isaaf kennuuf walii galan. 6 Innis tole jedhee
yeroo namoonni hin jirretti Yesuusin dabarsee
isaanitti kennuudhaaf haala mijaa'aa eeggachaa
ture.

Irbaata Gooftaa
22:7-13 kwf – Mat 26:17-19; Mar 14:12-16
22:17-20 kwf – Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; 1Qr 11:23-25
22:21-23 kwf – Mat 26:21-24; Mar 14:18-21; Yoh 13:21-30
22:25-27 kwf – Mat 20:25-28; Mar 10:42-45
22:33,34 kwf – Mat 26:33-35; Mar 14:29-31; Yoh 13:37,38

7 Guyyaan Ayyaana Maxinoo kan hoolaan
Faasiikaa itti qalamuu qabu ga'ee ture.
8 Yesuusis, "Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii
nuu qopheessaa" jedhee Phexrosii fi Yohannisin
erge.
9 Isaanis, "Akka nu eessatti qopheessinu bar-
baadda?" jedhanii isa gaafatan.
10 Inni immoo deebisee akkana jedhe;
"Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi
okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa.
Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu'aatii,
11 abbaa mana sanaatiin, 'Barsiisaan, "Manni
keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo
wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?" siin jedha'
jedhaa. 12 Abbaan manaa sunis darbii bal'aa
mi'a manaatiin guutame tokko isinitti argisiisa.
Isinis achitti qopheessaa."
13 Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti
hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan.

14 Yommuu sa'aatiin sun ga'etti Yesuusii fi
ergamoonni isaa maaddiitti dhi'aatan. 15 Innis
akkana isaaniin jedhe; "Ani utuu hin dhipha-
tiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu
akka malee hawween ture. 16 Ani isinittin
himaatii; hamma Faasiikaan kun mootummaa
Waaqaa keessatti raawwatamutti ani deebi'ee
isa hin nyaadhu."

17 Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee
booddee akkana jedhe; "Kana fudhadhaatii gar-
gar qooddadhaa. 18 Ani isinitti nan himaatii;
ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija
wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu" jedhe.

19 Innis buddeena fuudhee galata galchee,
caccabsee isaaniif kennee, "Kun foon koo kan
isiniif kennamuu dha; kanas yaadannoo kootiif
godhadhaa" jedheen.

20 Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana
fuudhee akkana jedhe; "Xoofoon kun Kakuu
Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuun
ta'uu dha. 21 Garuu harki namicha dabarsee na
kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii
irra jira. 22 Ilmi Namaa akkuma murteeffame
sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa
kennu sanaaf wayyoo!" 23 Isaanis namni isaan
keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta'e
wal gaggaafachuu jalqaban.

24 Akkasumas isaan keessaa namni akka
nama nama hundumaa caaluutti ilaalamu eenyu
akka ta'e irratti wal falmiin gidduu isaani-
itti ka'e. 25 Yesuusis akkana isaaniin jedhe;
"Mootonni Namoota Ormaa isaan irratti goof-
tummaa mul'isu; warri isaan irratti taayitaa

argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu. 26 Isin
garuu akkas ta’uu hin qabdan. Qooda kanaa
isin keessaa namni nama hunda caalu, akka
quxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka
tajaajilaa haa ta’u. 27 Eenyutu guddaa dha?
Nama maaddiitti dhi’aatu moo nama tajaajilu?
Nama maaddiitti dhi’aatu mitii? Ani garuu isin
gidduutti akka tajaajilaa tokkoo ti. 28 Isin immoo
warra yeroo qorama koo na wajjin turtanii
dha. 29 Akkuma Abbaan koo mootummaa natti
kenne, anis akkasuma isinittin kenna; 30 kunis
akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo
irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan
irra teessanii gosoota Israa’el kudha lamaanitti
murtaniif.

31 “Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni
akkuma qamadiitti isin gingilchuuf kadhateera.
32 Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee
hin dadhabneef siif kadhadheera; atis yommuu
deebitutti, obboloota kee jajjabeessi.”

33 Sim’oon garuu deebisee, “Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu fi du’uuf illee qophaa’eera” jedhe.

34 Yesuus, “Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har’a utuu indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee yeroo sadii ni ganta” jedhee deebise.

35 Yesuusis, “Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge sana waa isin duraa hir’ateeraa?” jedhee isaan gaafate.

Isaanis deebisanii, “Wanni tokko iyyuu hin hir’anne” jedhan.

36 Inni immoo akkana isaaniin jedhe; “Amma garuu yoo borsaa qabaattan fudhadhaa; yoo

korojoo qabaattanis fudhadhaa; yoo goraadee
hin qabaannes uffata keessan gurguraatii
goraadee bitadhaa. 37 Wanni, 'Inni yakkitootatti
lakkaa'ame'*jedhamee barreeffame sun akka
narratti raawwatamuu qabu ani isinitti hima;
wanni waa'ee koo barreeffame raawwatamuu
ga'eeraatii."

38 Barattoonnis, "Yaa Gooftaa, kunoo goraadee
lamatu as jira" jedhan.

Innis, "Ni ga'a" jedhee deebiseef.

Yesuus Tulluu Ejersaa Irratti kadhachuu Isaa 22:40-46 kwf – Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

39 Yesuusis achii ba'ee, akkuma amala isaa
gara Tulluu Ejersaa dhaqe; barattoonni isaas
isa duukaa bu'an. 40 Innis akkuma iddoo sana
ga'een, "Isin akka qorumsatti hin galleef kad-
hadhaa" isaaniin jedhe. 41 Innis hamma darbata
dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfatees akkana
jedhee kadhate; 42 "Yaa Abbaa, yoo fedhii kee
ta'e, xoofoo kana narraa fuudhi; garuu akka
fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in."
43 Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa isatti
mul'atee isa jajjabeesse. 44 Innis lubbamee
jabeessee kadhate; dafqi isaas akka coccopha
dhiigaa lafatti cophaa ture.

45 Innis yommuu kadhannaa irraa ka'ee gara
barattootaatti deebi'etti, isaanii gaddaan butu-
tanii rafaa jiran isaan arge. 46 Innis, "Isin maaliif
raftu? Isin akka qorumsatti hin galleef ka'aatii
kadhadhaa" isaaniin jedhe.

---

* **22:37** 22:37 Isa 53:12

Yesuus Qabamuu Isaa

22:47-53 kwf – Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11

47 Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruus,
tuunni namootaa tokko dhufe; namichi Yihuu-
daa jedhamu kan warra Kudha Lamaan keessaa
tokko ta'e sunis isaan dura deemaa ture. Innis
Yesuusin dhungachuuf itti dhi'aate; 48 Yesuus
garuu, "Yaa Yihuudaa, ati dhungoodhaan Ilma
Namaa dabarsitee kennitaa?" jedhee gaafate.
49 Warri isa wajjin turanis yommuu waan
ta'uuf jiru arganitti, "Yaa Gooftaa, goraadeed-
haan isaan dhoofnuu" jedhan. 50 Isaan keessaas
namni tokko garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra
isaa mirgaa irraa kute.
51 Yesuusis deebisee, "Dhiisaa! Waan akkanaa
itti hin deebi'inaa" jedhe; gurra namichaas tut-
tuqee fayyise.
52 Ergasiis Yesuus luboota hangafoota, dura
bu'oota mana qulqullummaatii fi maangud-
doota isa qabuu dhufaniin akkana jedhe; "Isin
goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu
qabuutti dhuftanii? 53 Ani guyyuma guyyaan
mana qulqullummaa keessa isin wajjinan ture;
isin harkaanuu na hin tuqne. Garuu sa'aatiin
kun sa'aatii keessan; innis yeroo itti dukkanni
mo'uu dha."

Phexros Yesuusin Ganuu Isaa

22:55-62 kwf – Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Yoh 18:16-18,25-27

54 Isaanis isa qabanii fuudhanii deeman;
fidaniis mana luba ol aanaa ol isa seen-
sisan. Phexros immoo fagootti duukaa bu'aa

ture. 55 Yommuu isaan walakkaa lafa dal-
laa keessaatti ibidda qabsiisanii walii wa-
jjin tataa'anitti Phexrosis isaan wajjin taa'e.
56 Xomboreen tokkos utuu inni ifa ibiddaa keessa
taa'ee jiruu isa argite. Isheenis hubattee isa
ilaaltee, "Namichi kunis isa wajjin ture" jette.

57 Inni garuu, "Dubartii nana, ani isa hin
beeku" jedhee gane.

58 Yeroo xinnoo booddee namni biraa isa
argee, "Atis jara keessaa tokkoo dha" jedhe.

Phexros garuu, "Namichoo, ana miti" jedhee
deebise.

59 Gara Sa'aatii tokkoo booddee namni bi-
raa, "Namichi kunis waan nama Galiilaa ta'eef
dhuguma iyyuu isa wajjin ture" jedhee jabeessee
dubbate.

60 Phexros immoo deebisee, "Namichoo,
ani waan ati jettu kana hin beeku" jedhe.
Utuma inni dubbachaa jiruus indaanqoon
iyye. 61 Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale.
Phexrosis waan Gooftaan, "Ati har'a utuu
indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta"
isaan jedhee ture sana yaadate. 62 Innis gad
ba'ee hiqqifatee boo'e.

Eegdonni Yesuusitti Qoosuu Isaanii

22:63-65 kwf – Mat 26:67,68; Mar 14:65; Yoh 18:22,23

63 Namoonni Yesuusin eegaa turan sun isatti
qoosuu fi isa tumuu jalqaban. 64 Isaanis isa
haguuganii, "Mee raajii dubbadhu! Eenyutu si
rukute?" jedhanii isa gaafatan. 65 Isaanis isa
arrabsaa waan hedduu isaan jedhan.

Yesuus Yaa'ii Yihuudootaa Duratti Dhi'aachuu Isaa

22:67-71 kwf – Mat 26:63-66; Mar 14:61-63; Yoh 18:19-21

23:2,3 kwf – Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Yoh 18:29-37

23:18-25 kwf – Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39–19:16

66 Yommuu lafti bari'ettis yaa'iin maangud-
doota sabaa akkasumas luboonni hangafoonnii
fi barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa'ii
isaanii durattis Yesuusin dhi'eessanii, 67 "Ati yoo
Kiristoos† taate mee nutti himi" jedhaniin.

Yesuusis akkana jedhee deebise; "Yoo ani
isinitti hime isin na hin amantan; 68 yoo ani isin
gaafadhes hin deebiftan. 69 Garuu si'achi Ilmi
Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa'a."

70 Hundi isaaniis, "Yoos ati Ilma Waaqaatii
ree?" jedhanii gaafatan.

Innis deebisee, "Akka ana ta'e isinuu ni dubbattu!" jedhe.

71 Kana irratti isaan, "Kana caalaa dhuga
ba'umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan
keenya iyyuu afaanuma isaa irraa dhageenyeerraatii" jedhan.

23

1 Ergasii yaa'iin sun guutuun ka'ee Yesuusin
gara Phiilaaxoositti geesse. 2 Isaanis, "Nu utuu
namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu,
utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne
godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa

† **22:67** 22:67 yookaan Masiihicha

Kiristoos* mooticha ta'e dubbatuu argineerra" jedhanii isa himachuu jalqaban.

3 Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuu-
dootaatii?" jedhee Yesuusin gaafate.

Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise.

4 Phiilaaxoosis luboota hangafootaa fi tuuta
namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe.

5 Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Gali-
ilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan.

6 Phiilaaxoosis yommuu waan kana dhaga'etti,
"Namichi kun nama Galiilaatii?" jedhee gaafate.
7 Innis yommuu akka Yesuus nama kutaa
Heroodis bulchuu ta'e beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodisis yeroo sana Yerusaalem keessa ture.

8 Heroodis yommuu Yesuusin argetti akka
malee gammade; inni sababii waa'ee Yesuus dhaga'aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheer-
aaf isa arguu barbaadaa ture. 9 Innis Gaaffii
baay'ee isa gaafate; Yesuus garuu deebii tokko
illee hin kennineef. 10 Luboonni hangafoon-
nii fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii
cimsanii isa himachaa turan. 11 Heroodisii fi
loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaa-
nis uffata miidhagaa isatti uffisanii deebisanii
Phiilaaxoositti isa ergan. 12 Guyyuma sana

---

* **23:2** 23:2 yookaan Masiihii

Heroodisii fi Phiilaaxoos walitti michooman;
isaan duraan diina walii turaniitii.
13 Phiilaaxoosis luboota hangafoota, bulchi-
tootaa fi saba walitti waamee, 14 akkana isaaniin
jedhe; "Isin namichi kun, 'karaa irraa saba
jal'isa' jettanii isa natti fiddan; anis fuuluma
keessan duratti isa qoree akka inni waan isin
ittiin isa himattan sana keessaa tokko illee hoj-
jete hin argine. 15 Heroodisis waan tokko illee isa
irratti hin argine; inni deebisee isa nutti ergeer-
aatii. Akkuma isin argitan kana namichi kun
waan du'aan isa ga'u tokko illee hin hojjenne.
16 Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isa
dhiisa." [17 Phiilaaxoosis guyyaa ayyaanaatiin
nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuun
dirqama ture.]†
18 Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii,
"Namicha kana balleessi! Barabbaasin gad
nuu dhiisi!" jedhan. 19 Barabbaas sababii
fincila magaalaa keessatti ka'eetii fi ajjeechaa
namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture.
20 Phiilaaxoosis Yesuusin gad dhiisuu bar-
baadee amma illee isaanitti dubbate. 21 Isaan
garuu, "Isa fannisi! Isa fannisi!" jedhanii iyyaa
turan.
22 Innis yeroo sadaffaa, "Maaliif? Namichi
kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du'aan isa
ga'u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa
adabeen gad isa dhiisa" isaaniin jedhe.
23 Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee
guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi

---

† **23:17** 23:17 Waraabbileen durii tokko tokko luqqisaa kana hin dabalatan.

isaaniis ittuma jabaate. 24 Kanaaf Phiilaaxoos
waan isaan kadhatan sana isaaniif kennuu mur-
teesse. 25 Innis namicha sababii fincilaatii fi
sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa
buufame kan isaan akka inni hiikamuuf kad-
hatan sana gad dhiise; Yesuusin immoo dabarsee
fedhii isaaniitti kenne.

Yesuus Fannifamuu Isaa

23:33-43 kwf – Mat 27:33-44; Mar 15:22-32; Yoh 19:17-24

26 Isaanis utuu Yesuusin geessaa jiranuu
Simoon namicha Qareenaa tokko utuu inni
baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoo
sanas isa irra kaa’anii akka inni baatee Yesuus
duubaan deemu isa dirqisiisan. 27 Namoonni
baay’een, dubartoota keessaas warri isaaf gad-
daa fi boo’aa turan isa duukaa bu’an. 28 Yesuusis
isaanitti garagalee akkana jedhe; “Yaa durboota
Yerusaalem, ofii keessanii fi ijoollee keessaniif
boo’aa malee naaf hin boo’inaa. 29 Kunoo guyy-
oonni itti namoonni, ‘dubartoonni dhabdoonni,
garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi
takkumaa hin hoosisin eebbifamoo dha’ jedhan
ni dhufuutii. 30 Yeroo sana,

“ ‘Namoonni gaarraniin, “Nurratti jigaa!”
tulluuwwaniin immoo, “Nu dhoksaa!”‡ni jedhu.’

31 Isaan erga muka jiidhaa akkana godhanii
muka gogaa immoo akkam haa godhan?”

32 Namoonni biraa kanneen yakkitoota tu-
ran lamas isa wajjin ajjeefamuuf geeffaman.
33 Yommuu iddoo Buqqee Mataa jedhamu

‡ **23:30** 23:30 Hos 10:8

ga'anitti achitti isa fannisan; yakkitoota sanas,
isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa
isaatiin fannisan. 34 Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan
waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi”
jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar
qooddatan.
35 Namoonnis achi dhadhaababatanii ilaalaa tu-
ran; bulchitoonni garuu, “Inni warra kaan
oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waaqaa
isa Filatamaa sana ta'e mee of haa oolchuu!”
jedhanii isatti qoosan.
36 Loltoonnis isatti dhi'aatanii itti qoosaa daad-
hii wayinii dhangaggaa'aa kennaniifii, 37 “Ati yoo
mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi” jedhan.
38 Katabbiin,

Kun Mooticha Yihuudootaa ti,

jedhu tokkos mataa isaatii ol ture.
39 Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko,
“Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee
oolchi!” jedhee isa arrabse.
40 Yakkituun kaan garuu akkana jedhee isa
ifate; “Atis waan murtii wal fakkaatu jala jir-
tuuf, Waaqa illee hin sodaattuu? 41 Nu adabbii
sirrii adabamaa jirra; gatii hojii keenyaaf malu
argachaa jirraatii. Namichi kun garuu yakka
tokko illee hin hojjenne.”
42 Yesuusiinis, “Yaa Yesuus, yeroo mootummaa
keetiin dhuftutti na yaadadhu” jedhe.
43 Yesuusis deebisee, “Ani dhuguman sitti
hima; ati har'a na wajjin jannatatti ni galta”
jedheen.

Du'uu Yesuus
23:44-49 kwf – Mat 27:45-56; Mar 15:33-41

44 Yeroon sun gara sa'aatii ja'aa ture; hamma
sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra
bu'e; 45 aduun ifa dhowwatteetii. Golgaan
mana qulqullummaas iddoo lamatti ni tarsa'e.
46 Yesuusis sagalee guddaadhaan iyyee, “Yaa
Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin
kennadha” jedhe. Kana jedhees hafuura dhu-
maa baafate.
47 Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta'e
sana argetti Waaqaaf ulfina kennee, “Dhugu-
maanuu namichi kun nama qajeelaa ture” jedhe.
48 Namoonni waan kana ilaaluuf iddoo sanatti
walitti qabaman hundi yommuu waan ta'e sana
arganitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman.
49 Warri isa beekan hundi, dubartoonni Gali-
ilaadhaa isa duukaa bu'anis fagoo dhaabatanii
waan kana ilaalaa turan.

Awwaalamuu Yesuus
23:50-56 kwf – Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42

50 Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuu-
dootaa kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni
nama gaarii fi qajeelaa ture; 51 innis murtii fi
hojii isaanii irratti jaraan walii hin galle. Yoosef
magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa jedhamtuu
dhufe; innis mootummaa Waaqaa eeggachaa
ture. 52 Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee re-
effa Yesuus kadhate. 53 Reeffa sanas gad buusee
huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafa-
nee awwaala garaa kattaa keessatti qotame kan
namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin
tokko keessa kaa'e. 54 Guyyaan sun Guyyaa
qophii ture; Sanbannis seenuu ga'eera.

55 Dubartoonni Yesuus wajjin Galiilaadhaa dh-
ufanis Yoosef duukaa bu'anii awwaala sanaa fi
akka itti reeffi Yesuus awwaala keessa kaa'ame
argan. 56 Achii deebi'aniis qayyaa fi shittoo
qopheessan. Guyyaa Sanbataa garuu seeraaf
ajajamuuf jedhanii boqotan.

24

Yesuus Du'aa Ka'uu Isaa
24:1-10 kwf – Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-8

1 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii,
dubartoonni sun urgooftuu qopheessan sana
fudhatanii gara awwaalaa dhaqan. 2 Isaanis dha-
gaa sana balbala awwaalaa irraa gara galfamee
argan; 3 yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa
Yesuus hin arganne. 4 Utuma isaan waa'ee
kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata
caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaa-
batan. 5 Dubartoonni sunis sodaatanii mataa bu-
usanii lafa ilaalan; namoonni sun garuu akkana
isaaniin jedhan; "Isin maaliif warra du'an keessa
isa jiraataa barbaaddu? 6 Inni as hin jiru;
ka'eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galiilaa
turetti isinitti hime sana yaadadhaa. 7 'Ilmi Na-
maa dabarfamee harka cubbamootaatti ni ken-
nama; ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo
ni kaafama' jedhee tureetii." 8 Dubartoonnis
dubbii isaa yaadatan.

9 Isaanis yommuu iddoo awwaalaatii
deebi'anitti waan kana hunda barattoota
kudha tokkottii fi namoota hafan hundatti
himan. 10 Warri waan kana ergamootatti

himanis Maariyaam ishee Magdalaa, Yohaanaa,
Maariyaam haadha Yaaqoobii fi dubartoota
biraa warra isaan wajjin turanii dha. 11 Isaan
garuu sababii dubbichi oduu sobaa itti
fakkaateef dubartoota sana hin amanne. 12 Ta'us
Phexros ka'ee gara awwaala sanaatti fiige.
Yommuu gad jedhee ilaalettis huccuu quncee
talbaa irraa hojjetame qofa arge; innis waan
arge sana dinqifachaa deebi'e.

Karaa Gara Emaahuus Geessu Irratti

13 Guyyuma sana isaan keessaa namoonni
lama ganda Emaa'uus jedhamu dhaqaa turan;
Emaa'uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo mee-
tira kudha tokkoo fagaata. 14 Isaanis waa'ee
waan ta'e sana hundaa walitti dudubbachaa
turan. 15 Utuma isaan walitti dudubbachaa fi
wajjin haasa'aa jiranuus Yesuus mataan isaa itti
dhi'aatee isaan wajjin deemuu jalqabe. 16 Garuu
akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee
ture.

17 Innis, "Wanni isin dudubbachaa deemtan
kun maali?" jedhee isaan gaafate.

Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan.
18 Isaan keessaa namichi Qileyoophaa jedhamu
tokko immoo deebisee, "Waan gidduu kana
achitti ta'e kan hin beekne ati Yerusaalemiif
keessummaadhaa?" jedheen.

19 Innis, "Maal faatu ta'e?" jedhee gaafate.

Isaanis deebisanii akkana jedhan, "Waa'ee
Yesuus nama Naazreeti; inni raajii ture; fu-
ula Waaqaatii fi fuula nama hundaa durattis
dubbii fi hojiidhaan jabaa ture. 20 Luboonni
hangafoonnii fi bulchitoonni keenya akka duuti

itti muramuuf dabarsanii isa kennan; isa fan-
nisanis. 21 Nu garuu namni Israa'elin furu isa
jennee abdannee turre. Kana irratti immoo erga
wanni kun hundi ta'ee har'a guyyaa sadaffaa
dha. 22 Akkasumas dubartoota keenya keessaa
tokko tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis barii bar-
raaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii, 23 reeffa
isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis deebi'anii
akka ergamoonni isaanitti mul'atanii, Yesuus ji-
raataa ta'uu isaa isaanitti himan nutti odeessan.
24 Warra nu wajjin turan keessaas namoonni
tokko tokko gara awwaalaa dhaqanii akka wanni
sun akkuma dubartoonni nutti odeessan sana
ta'e argan; isa garuu hin argine."

25 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin yaa
warra hin hubannee fi warra waan raajonni
dubbatan hunda amanuuttis mataa jabaattan!
26 Kiristoos*waan kana hundaan dhiphatee er-
gasii immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?"
27 Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee
waan Katabbiiwwan Qulqulluu hunda keessatti
waa'ee isaa dubbatame isaaniif ibse.

28 Yommuu ganda dhaqaa turan sanatti
dhi'aatanittis Yesuus waan darbee deemu of
fakkeesse. 29 Isaan garuu, "Sababii galgalaa'uu
ga'ee fi dukkanaa'aa jiruuf, nu bira buli" jed-
hanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira
buluuf gore.

30 Innis yommuu isaan wajjin maaddiitti
dhi'aatetti buddeena fuudhee, eebbisee, caccab-
sees isaaniif kenne. 31 Iji isaanii ni baname;
isas ni beekan; innis ija isaanii duraa dhokate.

* **24:26** 24:26yookaan Masiihichi

32 Isaanis, “Yeroo inni karaatti nu wajjin dub-
bachaa turee fi yeroo inni Katabbiiwwan Qulqul-
luu nuu ibsaa ture sana, garaan keenya nu
keessatti boba’aa hin turree?” jedhanii wal
gaafatan.

33 Yeruma sanas ka’anii Yerusaalemitti
deebi’an; achitti immoo barattoota kudha
tokkoo fi namoota isaan wajjin turan sana
walitti qabamanii argan. 34 Warri walitti
qabaman sunis, “Dhugumaan Gooftaan du’aa
ka’eera; Simoonittis mul’ateera” jechaa turan.
35 Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti
ta’e hundumaa fi yeroo Yesuus buddeena
caccabse sana akkamitti akka isa beekan
odeessan.

Yesuus Barattootatti Mul’achuu Isaa

36 Utuu isaan waan kana dudubbachaa ji-
ranuu, Yesuus mataan isaa isaan gidduu dhaa-
batee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen.

37 Isaan garuu waan ekeraa argan se’anii
na’an; ni sodaatanis. 38 Innis akkana isaaniin
jedhe; “Maaliif sodaattu? Mamiinis maaliif garaa
keessan keessatti uumama? 39 Akka anuma
mataa koo ta’e mee harka koo fi miilla koo
ilaalaa! Qaqqabadhaatii na ilaalaa; ekeraan
foonii fi lafee hin qabu; ani garuu akkuma isin
argitan kana foonii fi lafee qaba.”

40 Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi
miilla isaa isaanitti argisiise. 41 Utuma isaan
sababii gammachuutii fi sababii dinqifannaatiif
amma illee hin amanin, “Isin waan nyaatamu
asii qabduu?” jedhee isaan gaafate. 42 Isaanis

qurxummii waadame kennaniif; 43 innis fudha-
tee fuuluma isaanii duratti nyaate.
44 Innis, “Yeroo ani isin bira turetti, ‘Wanni
seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi
kitaaba faarfannaa keessatti waa’ee koo barreef-
fame hundi raawwatamuu qaba’ jedhee isinitti
hime sun isa kana” jedheen.
45 Innis akka isaan Katabbiiwwan Qulqulluu
hubataniif qalbii isaanii baneef. 46 Akkanas
isaaniin jedhe; “Wanni barreeffame akkana
jedha; ‘Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti
immoo warra du’an keessaa ni ka’a; 47 maqaa
isaatiinis qalbii jijjiirrachuunii fi dhiifamni cub-
buu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lal-
labama.’ 48 Isinis dhuga baatota waan kanaa
ti. 49 Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii
gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii
humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa
turaa.”

Yesuus Samiitti Ol Ba’e

50 Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti
isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafa-
tee isaan eebbise. 51 Utuma isaan eebbisaa
jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame.
52 Isaanis isaaf sagadanii gammachuu guddaad-
haan Yerusaalemitti deebi’an. 53 Yeroo hundas
mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateef-
fachaa turan.

Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi’aa

Oromo, West Central: Kitaaba Qulqulluu, Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa, Loqoda Dhi’aa (Bible)

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Afaan Oromoo (Oromo, West Central)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi’aa

Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western

Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.

“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Hojiin kun Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA) keessatti qopheeffamee dhi’aate. Garagalcha eeyyama kanaa arguudhaaf liinkii kana banadhaa creativecommons.org/.../4.0 yookaan gara teessoo kanaatti xalayaa ergadhaa. Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., galmeeffatee dha; mallattoo eenyummaa Biblica® kanatti fayyadamuun immoo eeyyama Biblica, Inc., kan barreeffamaan kenname barbaachisa. Hamma mallattoo eenyumma Biblica, Inc., akkuma inni jirutti eegdetti, walii galtee eeyyama seeraa CC BY-SA jalatti, hojii kana utuu hin jijjiirin garagalchaan fudhattee yookaan waraabbattee deebitee raabsuu ni dandeessa. Yoo garagalchaa isaa jijjiirte yookaan hojii kana akka haaraatti hiiktee akkasiin hojii haaraa hojii Biblica® irratti hundaa’e tokko uummatte, mallattoo eenyummaa Biblica® achi irraa balleessuu qabda. Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sana keessatti immoo waan hojii Biblica irraa jijjiirtee adda goote ibsitee akka itti aanee jiru kanatti abbaa jalqabatti waan kana uume himuu qabda: “Hojiin Biblica, Inc., jalqabatti hojjete kan hin jijjiiramin liinkii www.biblica.com fi https://open.bible keessatti argama.”

Beeksisni mirga abbaa maxxansee mataa duree irratti yookaan fuula

mirga abbaa hojii kanaa irratti bifa asii gadi jiru kanaan mul’achuu qaba:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi’aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.
Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.
“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.
“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
Hojii haaraa hojii Biblica irratti hundooftee hiikte sanas akka inni eeyyama seeraa (CC BY-SA) jalatti argamu gochuu qabda.
Yoo akka hojii kana deebistee akka haaraatti hiikte Biblica, Inc., beeksisuu barbaadde, liinkii kanaan nu qunnami: https://open.bible/contact-us.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit creativecommons.org/.../4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com andopen.bible.”
Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:
Biblica® Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa™, Loqoda Dhi’aa
Mirgi seeraan eegama © 2009, 2020, 2022 Biblica, Inc.
Biblica® Open New Oromo Contemporary Version™, Western
Copyright © 2009, 2020, 2022 by Biblica, Inc.
“Biblica” jechuun mallattoo eenyummaa kan Biblica, Inc., Waajjira Eeyyamaa fi Mallattoo Eenyummaa kan Ameerikaa keessaatti galmeessee dha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).
If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 14 Apr 2023
9a7d95fd-7bcd-5e4d-ad23-4d7148b8e269